

Motioner

till distriktskongressen

2021

Socialdemokraterna i Västerbotten

Innehållsförteckning motioner

1. Missbruk behöver samordning.....	3
2. Drogtester av föräldrar.....	6
3. Familjeplacerade barn enl. LVU	7
4. Strategi för kontinuerlig utbildning och fortbildning för personal inom den högspecialiserade sjukhusvården i Region Västerbotten	8
5. Kulturplatser Naturupplevelser Historiska byggnader & platser	10
6. En svensk green new deal.....	12
7. En svensk green new deal.....	17
8. Ett trafiksäkert vägval	21
9. Artificiell intelligens (AI).....	23
10. Utbildning och kompetensutveckling för trygga jobb.....	25
11. Angående LAS	28
12. Avskaffa karensavdraget	30
13. Konkurrensutsätt inte arbetstagarbegreppet.....	30
14. Extra kostnader för äldre i det digitala samhället	31
15. Jämlikhetslöftet 1	33
16. Jämlikhetslöftet 2.....	36
17. Jämlikhetslöftet 3.....	41
18. Jämlikhetslöftet 4.....	45
19. Jämlikhetslöftet.....	48
20. Uppföljning av bifallna motioner.....	51
21. Uppföljning av bifallna motioner.....	53
22. Omlottsval av styrelseledamöter.....	54
23. Upprättande av studiefond.....	55
24. Fler äldre, men färre i Riksdagen	57

Distriktsstyrelsens gruppindelning kring motionshantering

Grupp A

Motion nr. 1-5

1. Peter Olofsson
2. Åsa Karlsson
3. Pia Sjöberg

Grupp B

Motion nr. 6-9

1. Karin Malmfjord
2. Erik Bergkvist
3. Rickard Carstedt
4. Björn Wiechel

Grupp C

Motion nr. 10-13

1. Helén Pettersson
2. Gunnel Jonsson
3. Hans Lindberg
4. Carola Andersson

Grupp D

Motion nr. 14-19

1. Anna-Lena Danielsson
2. Mikael Lindfors
3. Magnus Johansson

Grupp E

Motion nr. 20-24

1. Isak From
2. Patrik Nilsson
3. Lorents Burman
4. Maria Granskär

Gällande motioner och att-satser som riktar sig till exempelvis riksdagsledamöter:

För att distriktsstyrelsen ska äga ansvaret att agera i motionens anda avslås att-satser som enbart riktar sig till specifika företrädare.

Även att-satser som säger att motionen ska skickas till partikongressen avslås, då det är arbetarekommunerna som har motionsrätt dit, inte distriktskongressen.

1. Missbruk behöver samordning

Motionär: Helen Johansson, Vilhelmina Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp A

Vi socialdemokrater står upp för att alla människors rätt till en god och jämlik hälsa, personer som lider av ett missbruk eller beroende är således inget undantag från den grundprincipen. Målsättningen är att alla människor ska få vara fria från missbruk och beroende oavsett om det gäller droger, alkohol eller spel. Metoderna för att behandla och vårda dessa individer behöver dock ses över, samordnas och utvecklas framförallt då det gäller individer som har en samsjuklighet.

Vi är i behov av den väl fungerande vård och behandling för personer i missbruk som även har en psykiatrisk samsjuklighet. Samsjukligheten bland missbrukare innebär ofta att den enskilde har två eller flera sjukdomstillstånd samtidigt. Vanliga diagnoser som man möter när man arbetar med missbruks- och beroendeproblematik är diagnoser som ex. ADHD, bipolaritet, schizofreni, borderline depressioner, ångest, trauman och PTSD för att nämna några. Ju svårare diagnosen är ju större risk finns det att även utveckla ett missbruk då man ofta självmedicinerar sig. Bland de som missbrukar eller är beroende har mer än dubbelt så många jämfört med befolkningen i övrigt någon gång under livet haft en psykiatrisk diagnos.

Samsjukligheten har ökat hos personer som har ett missbruk i kombination med en psykisk ohälsa, även komplexiteten har ökat gällande missbruket då man idag i större grad använder sig av olika slags droger och endast ett fåtal endast missbrukar alkohol. Jag anser att man måste se över ansvarsområdena för att se om man är i behov av att förstärka och tydliggöra kraven på samordning av vården vid samsjuklighet.

Det finns idag olika överenskommelser mellan regionen och kommunerna gällande missbruksvården, detta är ett viktigt dokument. Man kan dock konstatera att detta dokument tolkas olika i olika verksamheter vilket torde behövas ses över när det gäller individer med samsjuklighets diagnoser. Kommunerna och regionen skulle båda tjäna på att arbeta mer tillsammans med dessa målgrupper men samverkansgrupper har kommit och gått under åren och har tyvärr inte blivit bestående.

Hälso- och sjukvården samt socialtjänsten har ett gemensamt ansvar för personer med missbruk, beroende och en samtida psykiatrisk sjukdom. Tanken är att vården och behandlingen ska ske i samordnade former detta sker dock sällan då klienter ofta bollas fram och tillbaka mellan region och kommun istället för att man skapar en starkare samverkan och ett samarbete kring dessa individer. Idag sker ofta behandlingarna var för sig, missbruket på exempelvis ett behandlingshem och den psykiska sjukdomen sker i öppenvården efter hemkomst i stället för att man arbetar parallellt med problematiken i samordnade former. Enligt Socialstyrelsens riktlinjer ska dock behandling för både missbruket och det psykiska tillståndet ske samtidigt. De flesta i denna målgrupp är odiagnostiserade och inte haft någon etablerad kontakt med öppenvårdspsykiatri tidigare då de inte kan få stöd med sin psykiska ohälsa för att de fortfarande befinner sig i ett missbruk. Detta blir kontraproduktivt då klienten ofta måste få rätt medicinering för sin sjukdom/diagnos för att klara av sin behandling för missbruket.

Många gånger när det görs försök att samverka genom en s.k. SIP (samordnad individuell planering) men inte sällan uteblir parter. Det är inte hellre särskilt ovanligt att individen nekas utredning eller bedömning via psykiatrien då missbruket fortfarande anses vara pågående trots att de ska stå för specialistkompetensen vid den psykiska ohälsan, därmed uppstår brister i samsyn,

samordning och samverkan. Socialsekreterarna tvingas således utreda och bedöma insatser som ensam profession trots att behoven även berör andra specialistområden. Det bristande stödet från psykiatrin måste tydliggöras då det leder till långvarigt lidande för den enskilde samt stora ekonomiska konsekvenser för samhället i stort då rätt vård inte kunnat erbjudas. Om kommunerna och regionerna skulle samverka och samordna sina insatser i högre grad än idag skulle vi kunna erbjuda en bred kompetens som i förlängningen gör nytta för den enskilde.

I länsöverenskommelsen gällande riskbruk, missbruk och beroende finns endast ett kort avsnitt gällande samsjuklighet. Det står där att läsa bland annat ”att personer med samsjuklighet bör erbjudas integrerande behandlingsmetoder för missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika och samtidig svår psykisk sjukdom”. Det är viktigt att samsjukligheten uppmärksammas och att substansrelaterade psykiska symtom kan skiljas från psykiska sjukdomar för att rätt behandling ska kunna sättas in. Med denna skrivelse vill motionären lyfta behovet av att samverka och samordna insatser mellan kommun och region, komplexiteten kring denna målgrupp är svår och det behövs en bred kompetens och specialister för att möta detta. Arbetet och insatserna måste utvecklas och samordnas i mer ordnad form än tidigare när det gäller individer med samsjuklighet. Det får innan slutet inte bero på vem som ska ta kostnaden utan det är alltid individens behov som ska styra.

Därmed yrkar jag på:

- att** Vilhelmina Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen.
- att** Socialdemokraternas distriktskongress i Västerbotten antar motionen som sin egen.
- att** våra företrädare för Socialdemokraterna verkar för en samordnad missbruksvård och behandling för att säkra kvaliteten och en likvärdig vård vid samsjuklighet.
- att** våra företrädare för Socialdemokraterna verkar för att missbruksvården och behandling i större utsträckning fördelar ansvar och kostnader mellan region och kommun vid samsjuklighet.
- att** våra företrädare för Socialdemokraterna verkar för att regionen står för bedömningarna av samsjuklighet i missbruksvården.
- att** våra företrädare för Socialdemokraterna verkar för att regionen erbjuder samtida insatser i samband med institutionsvistelse samt att insatser sker parallellt för att eventuell medicinering eller vidare insatser är klara vid hemkomsten.
- att** våra företrädare för Socialdemokraterna verkar för att kvalitetssäkra missbruksvården och behandling och att man erbjuds en likvärdig vård oavsett var i landet eller i vilken kommun man bor.
- att** motionen antas i sin helhet.

Helen Johansson
Kultsjödalens S-förening

Vilhelmina Arbetarekommuns motionssvar

Motionären tar i sin motion upp vikten av samarbete vid missbruksvård och pekar tydligt på de brister som finns vid ärendehantering idag. Styrelsen delar motionärens uppfattning gällande den beskrivna problematiken. Om vi, inom alla instanser, kan samarbeta på annorlunda sätt för att förbättra och utveckla alla delar av välfärden ska vi göra det. Styrelsen bedömer att konsekvenserna delgivna i bakgrundsbeskrivningen är så pass allvarliga att de föreslagna insatserna bör beredas snarast.

Styrelsen föreslår representantskapet

- att ställa sig bakom motionen och att anta den som sin egen.

Representantskapet beslutar

- att ställa sig bakom motionen och att anta den som sin egen.

- att skicka motionen vidare till distriktskongressen 2021

Distriktsstyrelsens svar på motion 1

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-sats 3

att anse övriga att-satser besvarade

Styrelsen delar motionärens yrkande om att det behövs mer samordning inom missbruksvården och bifaller därför attsats 3 som uppmanar våra företrädare att arbeta för att säkra kvalitén och en likvärdig vård vid samsjuklighet. Yrkandena i övriga attsatser sammanfaller med den utredning Regeringen initierat på området, direktiven till utredning finns inklippt nedan. Styrelsen tycker det är bra att en utredning görs och vill därför att övriga attsatser skall vara besvarade i avvaktan på utredningens förslag. Utredningen skall lämna sitt betänkande i slutet på november
Utredaren ska bl.a.:

– analysera och lämna förslag på hur samverkan för personer med samsjuklighet kan förbättras mellan huvudmännen och mellan verksamheter med samma huvudman,

– se över ansvarsfördelningen mellan huvudmännen och lämna förslag på hur ansvaret för personer med samsjuklighet kan samlas hos en huvudman,

– belysa frågor som rör samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst och andra aktörer vars uppdrag berör personer med samsjuklighet och

– analysera för- och nackdelar med en gemensam lagstiftning för personer som vårdas utan samtycke enligt LVM eller LPT.

Syftet med uppdraget är att skapa förutsättningar för att personer med sådan samsjuklighet erbjuds en samordnad, behovsanpassad och patientcentrerad vård och omsorg och får tillgång till de medicinska, farmakologiska, psykiatriska och sociala insatser som de är i behov.

2. Drogtester av föräldrar

Motionär: Christine Vallin, Lycksele Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp A

Biologiska föräldrar/vårdnadshavare vars barn blivit omhändertagna enligt LVU ska inte kunna neka till att ta drogtest.

Idag kan biologiska föräldrar/vårdnadshavare kräva att få tillbaka sina omhändertagna barn men inte behöva lämna drogtest för att bevisa att de inte håller på med droger.

Därför yrkar jag:

att Lycksele arbetarkommun antar motionen som sin egen och skickar den till distriktskongressen 2021,

att biologiska föräldrar/vårdnadshavare ska kunna genom drogtest bevisa att de är helt drogfria en längre tid innan överlämning kan ske.

Motionär

Christine Vallin

S-Kvinnor Lycksele

Lycksele arbetarekommuns motionssvar

Lycksele Arbetarekommuns styrelse har vid sitt sammanträde 20201202 beslutat föreslå repskapet att antaga motionen som vår egen och skicka den till distriktskongressen 2021.

Lycksele Arbetarekommuns repskap har vid sitt sammanträde 20201209 beslutat att antaga motionen som vår egen och skicka den till distriktskongressen 2021.

Lycksele 2020-12-09

Gunilla Johansson

AK-ordf.

Distriktsstyrelsens svar på motion 2

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

Motionären lyfter en viktig fråga. Om föräldrarna exempelvis begär att få tillbaka sina barn ska socialtjänsten inleda utredning. I den ingår bland annat att ta reda på föräldrarnas omsorgsförmåga och finns det kännedom/misstankar om droganvändning så kan socialtjänsten begära/önska att de lämnar drogtest. Socialtjänsten kan dock aldrig tvinga någon. Men skulle föräldrarna neka till test så blir det ju en del i utredningen, och bedömningen inte till föräldrarnas fördel.

3. Familjeplacerade barn enl. LVU

Motionär: Christine Vallin, Lycksele Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp A

Vårdnadshavare för familjehemsplacerade barn enligt LVU, ska inte vara biologiska föräldrarna. Idag är det biologiska föräldrarna som är vårdnadshavare för barn som omhändertagits enligt LVU. Detta innebär att de får bestämma om läkarbesök, mediciner, ansökan om pass, vilken förskola skola mm som avser fosterbarnet. Det är märkligt att biologiska föräldrarna som ansetts olämpliga att ta hand som sitt barn ska få besluta om dessa saker

Därför yrkar jag:

- att** Lycksele arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den till distriktskongressen 2021,
- att** särskild företrädare får vårdnaden av det barn som blivit omhändertaget enl LVU och det med omedelbar verkan,
- att** särskild företrädare får överlåta vårdnaden av barnet till familjehemsföräldrarna efter en skälig tid som är för barnets bästa.

Motionär
Christine Vallin
S-kvinnor Lycksele

Lycksele arbetarekommuns motionssvar

Lycksele Arbetarekommuns styrelse har vid sitt sammanträde 20201202 beslutat föreslå repskapet att antaga motionen som vår egen och skicka den till distriktskongressen 2021.

Lycksele Arbetarekommuns repskap har vid sitt sammanträde 20201209 beslutat att antaga motionen som vår egen och skicka den till distriktskongressen 2021.

Lycksele 2020-12-09
Gunilla Johansson, AK-ordf.

Distriktsstyrelsens svar på motion 3

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

- att** avslå motionen

När rätten har beslutat om vård övergår ansvaret för vården på socialnämnden. Av 13 § LVU följer att nämnden noga ska följa vården av den unge. Ett beslut om vård med stöd av LVU innebär att föräldrarnas bestämmanderätt över barnet begränsas i den omfattning som behövs för att vården ska kunna genomföras. Föräldrarna har emellertid kvar den rättsliga vårdnaden om barnet.

Grundtanken när det gäller LVU-vård är att den inte ska pågå längre än nödvändigt och att den ska vara inriktad på att den unge ska återförenas med sina föräldrar så snart det är möjligt. Om behov av vården kvarstår efter tre år ska socialnämnden särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap. 8 § Föräldrabalken.

4. Strategi för kontinuerlig utbildning och fortbildning för personal inom den högspecialiserade sjukhusvården i Region Västerbotten

Motionär: S-vård s-förening, Umeå Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp A

Region Västerbotten och Norrlands Universitetssjukhus har de senaste 4 åren placerat sig i topp 3 i tidskriften Dagens Medicins ranking av Sveriges sjukhus. Underlaget utgörs av självrapporterade uppgifter som inhämtas från Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner, Vården i siffror och direkt från olika nationella kvalitetsregister. Tyngst av de olika indikatorerna väger medicinsk kvalitet.

Den moderna sjukvården, särskilt på sjukhusen, kännetecknas av en mycket snabb kunskaps och teknikutveckling. Detta ställer stora kompetenskrav på all personal inom vården. Svensk sjukvård skall vara högkvalitativ, jämlik, evidensbaserad och patientsäker.

I Regeringens betänkande Framtidens specialistsjuksköterska (SOU 2018:77) föreslås bland annat en ändring av Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 5 kap 1§ med en 6:e punkt att vården särskilt skall ”utföras av hälso- och sjukvårdspersonal som har kompetens för arbetsuppgiften”. I utredningen föreslås vidare krav på nödvändig fort- och vidareutbildning.

Betänkandet (SOU 2018:77) föreslår även förtydligande i lag av kravet på att kvalitetssäkra verksamheten även skall gälla för verksamhetens kompetensförsörjning. Detta skall ge vårdens chefer stöd i planeringen av kompetensförsörjningen.

I Region Västerbotten finns i nuläget inga fasta rutiner och strukturer för fortbildning av specialistsjuksköterskor, specialistläkare, barnmorskor, biomedicinska analytiker, undersköterskor eller annan personal vilket också till del beskrivs av såväl läkare som sjukvårdsområdeschefer i tidskriften Sjukhusläkaren (april 2019). Ingen övergripande presentation av utbildnings- och fortbildningsbehov har gjorts i modern tid.

Efter att exempelvis läkare eller sjuksköterskor har vidareutbildat sig till specialist inom ett visst område håller denna utbildning en god kvalitet i internationella mått mätt. Emellertid är det som med all kunskap en färskvara som kräver uppdatering och fortbildning över tid. Även vårdens kvalitet och patientsäkerheten är avhängig på den kunskapsnivå som arbetsplatsen sammantaget besitter. I vissa av våra nordiska grannländer förväntas det att den anställde får gå ”efterutbildningskurs” på universitetsnivå om man varit borta från yrket en tid efter exempelvis föräldraledighet.

När en person överväger att arbeta i Region Västerbotten är det sannolikt flera faktorer som avgör om hen väljer att anta jobberbjudandet. Exempel på dessa faktorer kan vara geografisk placering av arbetsplatsen, lön och andra förmåner, men även den utbildnings och lärandemiljö som finns på arbetsplatsen. En satsning på utbildning och fortbildning kommer med stor sannolikhet att ge en positiv verkan ur rekryteringshänseende men också i förmågan att behålla redan anställd personal. Att behålla erfaren personal inom ett verksamhetsområde ger stora ekonomiska vinster på såväl kort som lång sikt.

Om socialdemokraterna i Västerbotten vill att Norrlands Universitetssjukhus och andra sjukhus i länet fortsatt skall vara bland de högst rankade sjukhusen i Sverige är det hög tid för en utbildningsatsning för de anställda i den kunskapsintensiva högspecialiserade sjukhusvården.

S-Vård socialdemokratiska förening yrkar att distriktskongressen beslutar att ge distriktsstyrelsen i uppdrag att verka för

att Distriktsstyrelsen arbetar för att Region Västerbotten inleder ett arbete med att inventera utbildnings och fortbildningsbehovet bland sjukhuspersonalen.

att Distriktsstyrelsen skall verka för att det utarbetas en strategi för utbildning och fortbildning av Region Västerbottens sjukhuspersonal.

att Distriktsstyrelsen arbetar för att säkerställa finansiering av nämnda strategi för utbildning och fortbildning av Region Västerbottens sjukhuspersonal.

S-vård socialdemokratiska förening
Fredrik Valham, Ordförande

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Förslag till motionssvar Strategi för kontinuerlig utbildning- och fortbildning för personal inom den högspecialiserade sjukhusvården i region Västerbotten

Motionären tar upp ett viktigt område och aspekter för såväl sjukvården som för länet och våra medborgare. För oss som parti är det också generellt viktigt med utbildning, inom alla yrkesområden. Dessutom står vi upp för det livslånga lärandet där givetvis fort- och vidareutbildning är betydelsefullt.

Arbetarekommunens styrelse föreslår representantskapet besluta

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021.

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021.

Distriktsstyrelsens svar på motion 4

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

Styrelsen delar motionärens beskrivning av vikten av vidareutbildning och det utifrån att utvecklingen i vården går fort. Styrelsen vill även understryka att det gäller alla personalkategorier i vården. Styrelsen vill även att perspektivet personal inom sjukhusvården breddas till personal inom vården och det när primärvården är mycket viktigt i arbetet med nära vård och kommer att få en större roll även i högspecialiserad vård.

Med en allt högre grad av specialisering är det viktigt att frågor som rör personalens behov av vidare utbildning hanteras lokalt i verksamheten där kunskapen om vilka utbildningsinsatser som det finns behov av är störst, det finns ingen central funktion som har den kunskapen som skulle krävas.

Det är dock viktigt att det finns centrala funktioner som arbetar med stöd till verksamheten i olika former gällande arbetet med kompetensutveckling samt utbildning (se nedan gällande regionens utbildningsportal).

Nedan finns en beskrivning hur Region Västerbotten beskriver hur man jobbar med vidareutbildning.

Inom Region Västerbotten så ansvarar i första hand respektive chef för att medarbetare ges möjlighet till den fortbildning som krävs.

Det finns inte en samlad central funktion där utbildning hanteras övergripande utan det sköts i verksamheten utifrån de behov som finns

Detta hanteras bl a genom medarbetarsamtal då kompetensbehov diskuteras samt att individuella kompetensutvecklingsplaner upprättas mellan chef och medarbetare utifrån verksamhetens och individens behov. Som stöd för verksamheten i detta finns tex Yrkesutvecklare som jobbar med att möjliggöra kompetensutveckling utifrån behov för respektive profession.

Stödfunktioner säkerställer också tillgång till kompetensutveckling där verksamheten ser att behov finns för vidareutbildning.

Vi har tex årligen ca 500 kompetensutvecklingsinsatser i regionens utbildningsportal och där till ca 100 nätbaserade utbildningar på "laranderegion".

Det finns även etablerade strukturer för dimensionering av vidareutbildning på YH nivå för undersköterskor, specialistutbildning för sjuksköterskor och ST-tjänster samt även etablerat ett introduktionsår för nyutbildade sjuksköterskor.

Chefs och ledarutbildning som erbjuds inom regionen innehåller interna basutbildningar för nya chefer inom ett antal områden samt att vi även har utbildning för tänkbara framtida chefer "Morgondagens chef".

5. Kulturplatser Naturupplevelser Historiska byggnader & platser

Motionär: Ewa Hed, Vilhelmina Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp A

Västerbottens inland saluförs som Europas sista vildmark. Här finns många värdefulla platser som lockar gäster och besökare från hela världen. Alla vill de till dessa fantastiska kulturplatser där lämningar från samiska boplatser, Stalotomter och nybyggarliv finns. Se naturområden med lämningar från istid. Vandra genom värdefull urskog med en biologisk mångfald av djur-och naturliv. Så även för att uppleva det dygnslånga ljuset.

Detsamma finns i storstäderna, större och mindre platser i Västerbotten samt mellersta och södra Sverige. Det kommer mängder av besökande från När och fjärran året om. Detta bidrar till att ekonomin är säkrad för kulturområden och naturreservaten runt de större platserna. Personal finns i regel anställda. Mycket av kulturbidragen går mot storstäderna såsom Stockholm, Göteborg och Malmö med flera. I ett samhälle, i en stad hittas i regel ekonomiska medel väldigt lätt till åtgärder och underhåll.

Skillnaden är att Södra Lapplandsfjällen, har en mycket kort turistsäsong. Här finns heller inte ekonomi att säkra och vårda platser och kulturarv. Minst prioriterad är ekonomi att anställa personal. I inlandet och fjällen är det föreningar och andra små organisationer som jobbar på "dugnad" (frivillig basis) med uppgift att göra upplevelsen attraktiv för besökarna. I regel är det för små säsonger för oss att underhålla dem och det finns inte plats för någon sömn och vila. Enbart jobb för att hinna med.

I Kultsjödalen är det många smultronställen som vi själva får underhålla. Även Vilhelmina samhälle och byar har platser som är kulturområden och ska underhållas. Men vi är få eldsjälvar kvar. Vi med ett genuint intresse som ska orkar dra de olika projekten ideellt. Näringslivet skickar sina gäster till områden de vet vad det heter till namnet, men inte historiskt. Varför? Det ordnas alltid av "nån?". Denna någon har ingen lön men ett enormt egenintresse och respekt för kulturfrågor. Denna nån ska annonsera på egen bekostnad, hålla god ton till sin kommun, söka

pengar gång efter gång till något projekt. Detta är inte hållbart. Hela Sverige ska leva. Hur mycket lever vi upp till den meningen? Detta måste ändras! Vi ska ha samma tillgångar alla. Här kommer platser med högt kulturvärde som vi i Kultsjödalen S-förening månar om och är stolta över: Fatmomakke, Ricklundgården, Norgefarargården, Norgefararleden, Pålssons stuga, Skvaltkvarnen, Birger Sjöberg stuga och en mängd leder, stigar, hytter, stugor inne i Marsfjällets reservat, Kyrkstan i Vilhelmina och Torvsjö kvarnar.

Vi har en enorm kulturskatt som kräver medel att vårda. Vi behöver därför en kulturperson som är anställd i varje kommun med intresset att dra kulturarvet och skattkistan framåt. Inte bara i ord och mening utan med resurser och verktyg. Denna person ska finnas tillgänglig ute på fältet och vara stort intresserad av KULTUR I HJÄRTAT. Precis som det anställs Fiskekonsulenter ska det även finnas Kulturkonsulenter!

Jag yrkar därför på

- att** Vilhelmina Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till Distriktskongressen
- att** Socialdemokraternas distriktskongress 2021 i Västerbotten antar motionen som sin egen
- att** Regionens företrädare inom Socialdemokraterna demokratiskt ska lyfta fram Kulturen högst på dagordningen och säkra en livsviktig blodåder i varje kommun och region.
- att** våra företrädare för Socialdemokraterna Västerbotten verkar för att Regionen fördelar medel till Kultur & Natur så att Inlandet och Fjällregionerna kan leva i samverkan.

Kultsjödalen S-förening, Ewa Hed

Vilhelmina Arbetarekommuns motionssvar:

Motionären lyfter en viktig fråga angående vår kommunala och regionala kulturrikedom. Styrelsen delar åsikten att kulturen är otroligt viktig och något vi bör vårda. Med anledning av detta ställer sig styrelsen därför positiv till att jobba för en fördelning av medel till kultur- och naturarbete i kombination med samverkan mellan kommunerna och regionen. Styrelsen noterar innebörden av att-sats 3 som en viktig del av vårt fortsatta bevarande och utvecklande av kulturen. Anledningen till att styrelsen föreslår avslag på att-sats 3 är att Socialdemokraternas kulturpolitiska program behandlar att Socialdemokraterna vill lyfta fram kulturpolitiken som en strategiskt viktig del av socialdemokratisk politik, både nationellt och lokalt.

Styrelsen föreslår representantskapet
att bifalla att-sats 1, 2 och 4
att avslå att-sats 3

Representantskapet beslutar
att anta att-sats 1,2 och 4 samt skicka motionen vidare till distriktskongressen
att avslå att-sats 3 och skicka denna som egen till distriktskongressen

Distriktsstyrelsens svar på motion 5

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att avslå att-sats 2 och 3

att anse att-sats 4 besvarad

I Västerbottens inland finns som motionären framför både fantastiska platser med kulturarv samt naturområden som är värda att bevara. Den lokala kulturen i vårt län är på många sätt otroligt varierande och därför viktiga att ta till vara på, använda och värd att vårda.

Alla kommuner i Västerbotten har kultur och värdefulla platser som bör bevaras. Nuvarande regering satsar på kultursamverkansmodellen där medel utdelas till regionerna som sedan fördelar pengarna vidare ut i regionen.

I det nationella kulturpolitiska programmet som socialdemokraterna framtagit nationellt betonas att vi vill lyfta fram den socialdemokratiska kulturpolitiken både nationellt, men även lokalt. Kultur ska vara tillgänglig för alla så att alla som lever i vårt land ska ges möjlighet att ta del av kulturen och kulturarvet och därigenom ges förutsättningar till att leva ett gott och meningsfullt liv, med kulturarvet som en bas. Vill man öka förståelsen för olika traditioner och stärka sambanden mellan dessa så är det nödvändigt att främja kulturen. Därmed ställer sig distriktsstyrelsen positiv till att-sats fyra.

Vad gäller att-sats tre så vill socialdemokraterna nationellt, regionalt och på kommunnivå, lyfta fram kulturpolitiken som strategiskt viktig, men att sätta den högst på dagordningen i regionen, nu när vi befinner oss mitt i en pandemi, med allt vad det innebär i och med den ökade belastningen på sjukvården, är inte rimligt.

Det betyder inte att kulturpolitiken inte är viktig. Den är viktigare än någonsin, då vi nu ser att antidemokratiska krafter växer sig allt starkare i omvärlden, i Polen, Ungern och USA som exempel. Därför kommer vi att fortsätta lyfta kulturpolitiken högt på dagordningen.

6. En svensk green new deal

Motionär: SSU Umeå, Umeå Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp B

Värmeböljor, ökenspridning, stigande havsnivåer, stormar och andra förödande väderfenomen orsakade av globala temperaturökningar är det allvarligaste existentiella hotet som både mänskligheten och livet på jorden som vi känner det någonsin ställts inför. En enig forskarkår skriker sig hes för att uppmärksamma världens beslutsfattare om en förestående samhällskollaps orsakad av klimatförändringar. Klimatkrisen är därför vår tids ödesfråga. De åtgärder som har vidtagits har till sin omfattning varit otillräckliga. Den avgörande faktorn för att världen ska klara av att lösa klimatkrisen är att omställningshastigheten ökar markant. Det krävs gemensam politisk handling för att ställa om. Vår vision om det hållbara samhället är att var och en bidrar efter förmåga och att det ekonomiska systemet drar åt samma håll som de ekologiska och sociala behoven, istället för att som idag undergräva dem.

Risken för att fler människor än någonsin tvingas på flykt är uppenbar, och de fulla konsekvenserna av en temperaturhöjning på över 1,5 grad är närmast oöverblickbara. Effekterna och konsekvenserna kommer slå hårdast mot de grupper som idag har minst resurser. Det är arbetarklassen och särskilt kvinnor och barn som kommer drabbas hårdast av ett förändrat klimat. Därför är den globala uppvärmningen också det enskilt största hotet mot jämlikheten, både i Sverige och i världen. Den mest rättvisa och jämlika klimatpolitiken kommer därför alltid vara den som är mest ambitiös.

70 procent av de globala utsläppen kopplas till 100 företag. Den rika eliten orsakar mångdubbelt större utsläpp än den globala arbetarklassen. Om klimatomställningen ska lyckas måste klimatpolitiken utgå från ett klass- och landsbygdsperspektiv. Stödet för en offensiv klimatpolitik, och därmed möjligheterna för att den ska bli verklighet, riskerar att urholkas om politiken inte uppfattas som rättvis. Därför ska åtgärderna för att ställa om bekostas av de stora företagen och den rika eliten, det vill säga de som idag tjänar mest på utsläppen av växthusgaser. Det är de gemensamma lösningarna som kommer ta oss ur klimatkrisen. Det är inte den enskilda som ska ha klimatångest för att företag gör stora utsläpp i vår miljö. De företag som står för de stora utsläppen, och som tjänar på att göra dem, är de som ska betala för lösningarna.

Statens och kommunernas generella investeringsbehov är betydande och det krävs en omfattande omställning för att samhället ska bli hållbart. Utöver de akuta behoven i välfärden har vi eftersatt investeringar i vägar, järnvägar och bostadsområden. Kollektivtrafiken måste byggas ut samtidigt som biljettavgifterna fasas ut för att bli tillgänglig för alla. Elnätet står inför en kommande kapacitetsbrist som inte kommer lösas av marknaden ensamt. Det här är utmaningar som står i vägen för svensk konkurrenskraft, för den gröna omställningen och för att människor ska kunna leva fria liv. För att kunna minska utsläppen från transportsektorn måste stora delar av person- och godstransporterna flyttas från väg och flyg till räls. Ska inrikesflyget i södra Sverige ersättas av tågresande måste restiderna minska kraftigt, därför behövs stambana för höghastighetståg.

Eftersom 70 procent av Sveriges klimatpåverkan har fossilt ursprung måste omfattande åtgärder vidtas för att de fossila bränslena ska fasas ut. Tillgången till trygg och stabil energiförsörjning är viktig för både industrin och välfärden. För att dessa välståndsskapande verksamheter ska kunna fortsätta utvecklas måste andelen förnybar energi öka och de fossila energikällorna fasas ut. Det kräver ett politiskt ledarskap som vågar reglera marknaden och sätta människan och planeten framför kortsiktiga och fossila vinstintressen.

Det vi konsumerar i Sverige orsakar stora utsläpp globalt. Vårt sätt att producera, konsumera, använda och slänga saker kan inte fortsätta om vi vill ha ett hållbart samhälle. Sverige ska bli världens första cirkulära ekonomi, det vill säga en ekonomi där förbrukade produkter återanvänds och återvinns i så hög grad som möjligt. För att det ska kunna genomföras behöver ett antal åtgärder vidtas. En koldioxidmärkning av produkter och tjänster som säljs i Sverige skulle möjliggöra mer klimatmedvetna val. En åtgärd som skulle ta Sverige mot en cirkulär ekonomi är införandet av fler pantsystem samt gemensamma pantsystem i EU. Målet måste vara en helt cirkulär ekonomi.

Förmågan att genom kollektiv handling och gemensamma system möjliggöra individuell frigörelse har länge varit socialdemokratins styrka. Den förmåga behövs mer än någonsin för att rusta människor för förändring samt ingjuta mod, hopp och tillförsikt om att ingen ska lämnas efter. Detta är av avgörande betydelse för att omställningen ska vara möjlig att genomföras.

Vi kan inte sätta vårt hopp till att kapitalister ska prioritera samhällsnytta före vinstmaximering. Staten behöver påskynda omställningstakten genom stora investeringar i innovation och grön teknik. Klimatkrisen ska mötas med gemensamma lösningar. Investeringar i den gröna omställningen kommer även stärka vår konkurrenskraft och skapa tusentals nya gröna jobb. På så sätt kan vi lyckas höja människors levnadsstandard samtidigt som vi möter klimatkrisen med full kraft.

Socialdemokratin måste axla rollen som grön samhällsbyggare. Den roll som förenar en miljömässig omställning med social och ekonomisk rättvisa, samtidigt som vi skapar förutsättningar för nya innovationer, stärkt välfärd och ökad livskvalitet.

Med stöd av ovanstående yrkar vi:

- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att staten ger regionerna ekonomiska förutsättningar att successivt fasa ut biljettavgifterna och att kraftigt bygga ut kollektivtrafiken.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för kraftigt ökade investeringar i forskning och innovation som bidrar till industrins klimatomställning.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för byggandet av en ny stambana för höghastighetståg med kapacitet för 320 km/h
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att produktionen av förnybar energi byggs ut så att energianvändningen i Sverige blir 100% förnybar senast år 2040.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att produktionen av förnybar energi byggs ut så att energianvändningen i Sverige är 100% fossilfri senast år 2030.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att fler varor omfattas av pantsystem samt verka för gemensamma pantsystem i EU.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för en cirkulär ekonomi genom att alla varor och produkter som säljs i Sverige ska kunna återvinnas alternativt komma från förnybara råvaror år 2030, med samma målsättning i EU år 2035.

- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för införandet av en koldioxidmärkning av produkter och tjänster som säljs i Sverige.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för införandet av en progressiv flygskatt som gör det dyrare för de som flyger ofta.

SSU Umeå

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Styrelsen tackar motionären för en gedigen motion som tar upp många av problemen kopplade till klimatkrisen och hur dessa ska lösas genom en så kallad ”svensk green new deal”.

En viktig del i omställningen till ett hållbart samhälle är att hitta lösningar på hur produktionen av energi och transporter ska bli fossilfria. För att detta ska göras behövs dels satsningar på forskning och innovation inom området men även tydliga mål vilket motionären ger förslag på.

Som motionären skriver är kollektiv handling viktigt för att kunna skapa en förändring. När det gäller klimatet behöver därför politiken ge förutsättningar och göra det lättare för alla individer att leva ett hållbart liv utan att lägga ansvaret på den enskilde. Här föreslås bland annat en utbyggd och avgiftsfri kollektivtrafik, energieffektiva hyresrätter, koldioxidmärkning på produkter och tjänster samt att införa ett pantsystem för fler varor inom Sverige men även gemensamt i EU.

De områden som styrelsen inte håller med motionären om rör att-sats 1, 3, 7 och 10.

När det gäller frågan om en helt avgiftsfri kollektivtrafik så skulle det innebära ett förhållandevis stort intäktsbortfall som istället behöver finansieras via en utökad skattesubvention av staten och/eller regionerna/kommunerna beroende på var finansieringsbehovet placeras. Detta då det inte bara är nya resenärer som kommer nyttja ledig kapacitet som inte skulle betala, utan även befintliga resenärer som idag betalar och genererar en intäkt. Detta behov kommer då ställas mot andra välfärdsbehov som staten och/eller kommunerna ska finansiera. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det är fler faktorer än priset som påverkar om och när en resenär väljer att resa, som t.ex. linjesträckning, turtäthet och tillgänglighet.

Gällande både byggandet av en ny stambana för höghastighetståg och progressiv flygskatt ställer vi frågan hur detta påverkar oss i norr. Istället för höghastighetståg i södra Sverige hade vi sett att man istället satsade på att bygga ut och underhålla det befintliga järnvägsnätet för att minska restiden och öka antalet avgångar. Gällande den progressiva flygskatten förstår vi att meningen är riktad mot de som exempelvis pendlar med flyg mellan Stockholm och Göteborg, men risken med att-satsen som den är skriven är att den kommer slå hårt mot de i norr som behöver flyga eftersom det idag inte är möjligt att exempelvis resa från Luleå tidseffektivt och hållbart sätt. Styrelsen är positiv till att Sverige ska ha en cirkulär ekonomi men eftersom vi nu är med i EU och därmed tillhör dess inre marknad ställer vi oss frågande hur detta ska göras fram till 2030 utan att bryta mot den fria rörligheten för varor.

Arbetarekommunens styrelse föreslår representantskapet besluta

att anta att-satserna 2, 4, 5, 6, 8 och 9 som våra egna och sända dem till Distriktsårskonferensen 2021

att skicka att-satserna 1, 3, 7 och 10 som enskilda till Distriktsårskonferensen 2021.

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta att-satserna 2, 4, 5, 6, 8 och 9 som våra egna och sända dem till Distriktsårskonferensen 2021

att skicka att-satserna 1, 3, 7 och 10 som enskilda till Distriktsårskonferensen 2021.

Distriktsstyrelsens svar på motion 6 och 7

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att avslå att-sats 1, 3, 8, 10

att anse att-sats 2, 4, 5, 6, 7, 9 besvarad

Motionärerna lyfter i motion flera områden där de anser att politiken behöver styras upp.

Kollektivtrafiken finansieras i dag med medel från region, kommunen och biljettintäkter. När det är flera aktörer som är involverade gör det svårt att successivt fasa ut biljettavgifterna. Forskning och praxis visar att noll avgift gör att fler avstår att cykla och gå till sin destination vilket har en negativ effekt på folkhälsan.

Regeringen har fattat beslut om en strategi för cirkulär ekonomi och den 22 januari i år presenterade Regeringen en handlingsplan för genomförande av cirkulär ekonomi. I budgetpropositionen för 2021 beskriver regeringen satsningar som ska stödja industrins klimatomställning.

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det bättre att rusta upp järnvägsnätet så att tågen kan köra 250 km/h. Höghastighetståg som går fortare kräver också längre sträckor för inbromsning av tåg vilket gör att tågets kapacitet inte nyttjas fullt ut.

Till följd av energiöverenskommelsen så har regeringen satt målet år 2040 ska 100 procent av elproduktionen vara förnybar. Vad man ska vara medveten om att det inte är ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft. För att kunna nå målet 100 procent förnybar energi, 2040 krävs det en fortsatt utbyggnad av vindkraft och elnäten. Men det är inte bara att bygga ut utan det behövs även beteende förändringar hos vara och en av oss. Det kommer vara svårt att nå målet eftersom vissa perioder under året köps el in från andra länder.

Regeringens målsättning är att år 2030 ska energianvändningen vara 100 procent fossilfritt. Det skulle behövas genomgripande förändring både på individ- och samhällsnivå för att nå målet 2030. Mer inblandning av förnybara bränslen kommer att påverka drivmedelspriset.

Omställning till cirkulär ekonomi utvecklas inom EU, globalt och i Sverige. Som ett led i omställningen fattas nya beslut på återvinning av produkter samt högre insamlingsmål. Sverige anpassar sig till EU's direktiv.

I Juni år 2020 fattade Regeringen beslut om en strategi om cirkulär ekonomi, det övergripande målet i strategin ska bidra till att nå miljö-, och klimatmålen i Agenda 2030. Kommunerna är en viktig aktör på avfallsområdet för att ställa om samhällen till cirkulär ekonomi. Det har under 2020 skedd det förändringar i Miljöbalken, avfallsförordning, i syfte att öka utsortering och återvinning av produkter. Utifrån EU's direktiv har regeringen fattat beslut om nya krav på insamlingssystem och förpackningen.

Den 22 januari 2021 dvs i år presenterade regeringen handlingsplan för cirkulär ekonomi, nu handlar det att gå från ord till handling.

Miljövårdsberedning (M 2010:04) har ett uppdrag med att föreslå en strategi för att minska klimatpåverkan från konsumtion. I uppdraget ingår att bereda frågan om mål för konsumtionsbaserade utsläpp.

Under 2020 fattade regeringen beslut om att avsätta medel för investeringar i energieffektiva hyresrätter. År 2020 finns 2,1 miljarder kronor i anslagna medel till investeringsstöd för hyresrätter och bostäder för studerande, och från 2021 och framåt ökar anslaget till ca 3 miljarder kronor årligen.

Enligt bostadsförsörjningslagen är bostadsfrågan en kommunal angelägenhet att staten skulle bilda ett allmännyttigt bolag löser inte bostadsbristen. Vad staten kan göra är ta ett större ansvar för finansieringen av olika bostadsekonomiska måste förtydliga. Staten och kommuner måste tillsammans lösa bostadsbristen. Staten är inte den aktör som har störst kunskap av det lokala bostadsbehovet.

Miljömålsberedning (M 2010:04) har fått i uppdrag ta fram mål för flygets klimatpåverkan. Det områden som gör mest avtryck på klimatet i dag är konsumtion och industrin.

Motionerna lyfter en viktig fråga om klimatet och att det gäller ta ansvar för klimatomställningen. På nationell fattas många beslut med syfte att alla berörda aktörer måste förändra arbetssätt, rutiner, föreskrifter men inte minst det egna beteendet.

7. En svensk green new deal

Motionär: Ebba Nejne, Åsele Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp B

Värmeböljor, ökenspridning, stigande havsnivåer, stormar och andra förödande väderfenomen orsakade av globala temperaturökningar är det allvarligaste existentiella hotet som både mänskligheten och livet på jorden som vi känner det någonsin ställts inför. En enig forskarkår skriker sig hes för att uppmärksamma världens beslutsfattare om en förestående samhällskollaps orsakad av klimatförändringar. Klimatkrisen är därför vår tids ödesfråga. De åtgärder som har vidtagits har till sin omfattning varit otillräckliga. Den avgörande faktorn för att världen ska klara av att lösa klimatkrisen är att omställningshastigheten ökar markant. Det krävs gemensam politisk handling för att ställa om. Vår vision om det hållbara samhället är att vara och en bidrar efter förmåga och att det ekonomiska systemet drar åt samma håll som de ekologiska och sociala behoven, istället för att som idag undergräva dem. Risken för att fler människor än någonsin tvingas på flykt är uppenbar, och de fulla konsekvenserna av en temperaturhöjning på över 1,5 grad är närmast oöverblickbara. Effekterna och konsekvenserna kommer slå hårdast mot de grupper som idag har minst

resurser. Det är arbetarklassen och särskilt kvinnor och barn som kommer drabbas hårdast av ett förändrat klimat. Därför är den globala uppvärmningen också det enskilt största hotet mot jämlikheten, både i Sverige och i världen. Den mest rättvisa och jämlika klimatpolitiken kommer därför alltid vara den som är mest ambitiös.

70 procent av de globala utsläppen kopplas till 100 företag. Den rika eliten orsakar mångdubbelt större utsläpp än den globala arbetarklassen. Om klimatomställningen ska lyckas måste klimatpolitiken utgå från ett klass- och landsbygdsperspektiv. Stödet för en offensiv klimatpolitik, och därmed möjligheterna för att den ska bli verklighet, riskerar att urholkas om politiken inte uppfattas som rättvis. Därför ska åtgärderna för att ställa om bekostas av de stora företagen och den rika eliten, det vill säga de som idag tjänar mest på utsläppen av växthusgaser. Det är de gemensamma lösningarna som kommer ta oss ur klimatkrisen. Det är inte den enskilda som ska ha klimatångest för att företag gör stora utsläpp i vår miljö. De företag som står för de stora utsläppen, och som tjänar på att göra dem, är de som ska betala för lösningarna.

Statens och kommunernas generella investeringsbehov är betydande och det krävs en omfattande omställning för att samhället ska bli hållbart. Utöver de akuta behoven i välfärden har vi eftersatt investeringar i vägar, järnvägar och bostadsområden. Kollektivtrafiken måste byggas ut samtidigt som biljettavgifterna fasas ut för att bli tillgänglig för alla. Elnätet står inför en kommande kapacitetsbrist som inte kommer lösas av marknaden ensamt. Det här är utmaningar som står i vägen för svensk konkurrenskraft, för den gröna omställningen och för att människor ska kunna leva fria liv. För att kunna minska utsläppen från transportsektorn måste stora delar av person- och godstransporterna flyttas från väg och flyg till räls. Ska inrikesflyget i södra Sverige ersättas av tågresande måste restiderna minska kraftigt, därför behövs stambana för höghastighetståg.

Eftersom 70 procent av Sveriges klimatpåverkan har fossilt ursprung måste omfattande åtgärder vidtas för att de fossila bränslena ska fasas ut. Tillgången till trygg och stabil energiförsörjning är viktig för både industrin och välfärden. För att dessa välståndsskapande verksamheter ska kunna fortsätta utvecklas måste andelen förnybar energi öka och de fossila energikällorna fasas ut. Det kräver ett politiskt ledarskap som vågar reglera marknaden och sätta människan och planeten framför kortsiktiga och fossila vinstintressen. Det vi konsumerar i Sverige orsakar stora utsläpp globalt. Vårt sätt att producera, konsumera, använda och slänga saker kan inte fortsätta om vi vill ha ett hållbart samhälle. Sverige ska bli världens första cirkulära ekonomi, det vill säga en ekonomi där förbrukade produkter återanvänds och återvinns i så hög grad som möjligt. För att det ska kunna genomföras behöver ett antal åtgärder vidtas. En koldioxidmärkning av produkter och tjänster som säljs i Sverige skulle möjliggöra mer klimatmedvetna val. En åtgärd som skulle ta Sverige mot en cirkulär ekonomi är införandet av fler pantsystem samt gemensamma pantsystem i EU. Målet måste vara en helt cirkulär ekonomi.

Förmågan att genom kollektiv handling och gemensamma system möjliggöra individuell frigörelse har länge varit socialdemokratins styrka. Den förmåga behövs mer än någonsin för att rusta människor för förändring samt ingjuta mod, hopp och tillförsikt om att ingen ska lämnas efter. Detta är av avgörande betydelse för att omställningen ska vara möjlig att genomföras.

Vi kan inte sätta vårt hopp till att kapitalister ska prioritera samhällsnytta före vinstmaximering. Staten behöver påskynda omställningstakten genom stora investeringar i innovation och grön teknik. Klimatkrisen ska mötas med gemensamma lösningar.

Investeringar i den gröna omställningen kommer även stärka vår konkurrenskraft och skapa tusentals nya gröna jobb. På så sätt kan vi lyckas höja människors levnadsstandard samtidigt som vi möter klimatkrisen med full kraft. Socialdemokratin måste axla rollen som grön samhällsbyggare. Den roll som förenar en miljömässig omställning med social och ekonomisk rättvisa, samtidigt som vi skapar förutsättningar för nya innovationer, stärkt välfärd och ökad livskvalitet.

Med stöd av ovanstående yrkar jag:

- att** Socialdemokraterna verkar för att staten ger regionerna ekonomiska förutsättningar att successivt fasa ut biljettavgifterna och att kraftigt bygga ut kollektivtrafiken.
- att** Socialdemokraterna verkar för kraftigt ökade investeringar i forskning och innovation som bidrar till industrins klimatomställning.
- att** Socialdemokraterna verkar för byggandet av en ny stambana för höghastighetståg med kapacitet för 320 km/h.
- att** Socialdemokraterna verkar för att produktionen av förnybar energi byggs ut så att energianvändningen i Sverige blir 100% förnybar senast år 2040.
- att** Socialdemokraterna verkar för att produktionen av förnybar energi byggs ut så att energianvändningen i Sverige är 100% fossilfri senast år 2030.
- att** Socialdemokraterna verkar för att fler varor omfattas av pantsystem samt verka för gemensamma pantsystem i EU.
- att** Socialdemokraterna verkar för en cirkulär ekonomi genom att alla varor och produkter som säljs i Sverige ska kunna återvinnas alternativt komma från förnybara råvaror år 2030, med samma målsättning i EU år 2035.
- att** Socialdemokraterna verkar för statliga investeringar i energieffektiva hyresrätter och inrättandet av ett statligt allmännyttigt bostadsbolag.
- att** Socialdemokraterna verkar för införandet av en koldioxidmärkning av produkter och tjänster som säljs i Sverige.
- att** Socialdemokraterna verkar för införandet av en progressiv flygskatt som gör det dyrare för de som flyger ofta.
- att** motionen antas som sin egen.
- att** motionen skickas till partidistriktets årskongress.
- att** motionen skickas till Socialdemokraternas ordinarie partikongress 2021.

Åsele, 16 november 2020
Ebba Nejne, SSU ÅDV

Motionssvar Åsele arbetarekommun

Åsele arbetarekommun skickar den som enskild

Distriktsstyrelsens svar på motion 6 och 7

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att avslå att-sats 1, 3, 8, 10, 13

att anse att-sats 2, 4, 5, 6, 7, 9 besvarad

Motionärerna lyfter i motion flera områden där de anser att politiken behöver styras upp.

Kollektivtrafiken finansieras i dag med medel från region, kommunen och biljettintäkter. När det är flera aktörer som är involverade gör det svårt att successivt fasa ut biljettavgifterna. Forskning och praxis visar att noll avgift gör att fler avstår att cykla och gå till sin destination vilket har en negativ effekt på folkhälsan.

Regeringen har fattat beslut om en strategi för cirkulär ekonomi och den 22 januari i år presenterade Regeringen en handlingsplan för genomförande av cirkulär ekonomi. I budgetpropositionen för 2021 beskriver regeringen satsningar som ska stödja industrins klimatomställning.

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det bättre att rusta upp järnvägsnätet så att tågen kan köra 250 km/h. Höghastighetståg som går fortare kräver också längre sträckor för inbromsning av tåg vilket gör att tågets kapacitet inte nyttjas fullt ut.

Till följd av energiöverenskommelsen så har regeringen satt målet år 2040 ska 100 procent av elproduktionen vara förnybar. Vad man ska vara medveten om att det inte är ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft. För att kunna nå målet 100 procent förnybar energi, 2040 krävs det en fortsatt utbyggnad av vindkraft och elnäten. Men det är inte bara att bygga ut utan det behövs även beteende förändringar hos vara och en av oss.

Regeringens målsättning är att år 2030 ska energianvändningen vara 100 procent fossilfritt. Det skulle behövas genomgripande förändring både på individ- och samhällsnivå för att nå målet 2030.

Omställning till cirkulär ekonomi utvecklas inom EU, globalt och i Sverige. Som ett led i omställningen fattas nya beslut på återvinning av produkter samt högre insamlingsmål. Sverige anpassar sig till EU's direktiv.

I Juni år 2020 fattade Regeringen beslut om en strategi om cirkulär ekonomi, det övergripande målet i strategin ska bidra till att nå miljö-, och klimatmålen i Agenda 2030. Kommunerna är en viktig aktör på avfallsområdet för att ställa om samhällen till cirkulär ekonomi. Det har under 2020 skedd det förändringar i Miljöbalken, avfallsförordning, i syfte att öka utsortering och återvinning av produkter. Utifrån EU's direktiv har regeringen fattat beslut om nya krav på insamlingssystem och förpackningen.

Den 22 januari 2021 dvs i år presenterade regeringen handlingsplan för cirkulär ekonomi, nu handlar det att gå från ord till handling.

Miljövårdsberedning (M 2010:04) har ett uppdrag med att föreslå en strategi för att minska klimatpåverkan från konsumtion. I uppdraget ingår att bereda frågan om mål för konsumtionsbaserade utsläpp.

Under 2020 fattade regeringen beslut om att avsätta medel för investeringar i energieffektiva hyresrätter. År 2020 finns 2,1 miljarder kronor i anslagna medel till investeringsstöd för hyresrätter och bostäder för studerande, och från 2021 och framåt ökar anslaget till ca 3 miljarder kronor årligen.

Enligt bostadsförsörjningslagen är bostadsfrågan en kommunal angelägenhet att staten skulle bilda ett allmännyttigt bolag löser inte bostadsbristen. Vad staten kan göra är ta ett större ansvar för finansieringen av olika bostadsekonomiska måste förtydliga. Staten och kommuner måste tillsammans lösa bostadsbristen.

Miljömålsberedning (M 2010:04) har fått i uppdrag ta fram mål för flygets klimatpåverkan. Det områden som gör mest avtryck på klimatet i dag är konsumtion och industrin.

Motionerna lyfter en viktig fråga om klimatet och att det gäller ta ansvar för klimatomställningen. På nationell fattas många beslut med syfte att alla berörda aktörer måste förändra arbetssätt, rutiner, föreskrifter men inte minst det egna beteendet.

8. Ett trafiksäkert vägval

Motionär: Maria Bäckström, Vilhelmina Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp B

Alla i Region Västerbotten är beroende av ett väl fungerande vägnät. Den ska sörja för den infrastruktur som ska säkra att grundläggande funktioner i samhället fungerar vad gäller transport av varor, personer och tjänster. Trafikverket menar att ”skötsel och underhåll av belagda vägar är viktiga för vägens hållbarhet men också för att resan ska vara bekväm och trafiksäker”.

Många gånger ser vi hur stora resurser läggs runt kusten med till exempel Botniabanan, Norrbotniabanan eller Umeåprojektet, det ringledsprojekt som pågår runt Umeå just nu. En säker infrastruktur inom hela länet är precis lika viktig, men vägarunderhållet i regionen har olika prioriteringar utifrån var de sträcker sig. Trafikverket lägger regelbundet ut trafikräknare för att se hur hårt vägarna trafikeras. Dock väljer de (i Vilhelmina området) att lägga ut dem under den period som vägarna trafikeras minst. Det blir med andra ord missvisande statistik som bildar underlag för planering och beräkning av underhållet. Vilhelmina kommuns egen trafikräkning visar i sitt underlag att from 6 juni - 15 oktober 2020 passerade det 46 877 fordon uppe vid Stekenjokk efter Vildmarksvägen vilket är nära en fördubbling från ifjol vad gäller trafiktäthet. Inlandsbor och långpendlare får allt större utmaningar eftersom vägarna inom regionen har dessa skillnader vad gäller trafiksäker kvalitet. Det uppstår trafikstörningar dels för den yrkestrafik som ska utföra tjänsterna och transportererna, dels för dem som pendlar, åker skolskjuts eller arbetar inom exempelvis hemtjänst, taxi eller ambulans. I fjällregionen finns dessutom flera grusvägar som boende och turister kör efter. Grusvägarna tål klimat- och trafikbelastning sämre än belagda vägar. Det gör att periodvis är vägarna i sådant dåligt skick att det föreligger stor trafikfara. Vissa vägar är bitvis totalt ofarbara. Frågor om vägnas kvalitet, underhåll och skötsel bör därför ha högre prioritet av beslutsfattare eftersom idag kan inlands- och fjällbon räkna med inställda bussförbindelser pga undermålig eller halkig väg när chauffören bedömer vägen som oframkomlig.

Jag yrkar därför på:

- att** Vilhelmina Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen.
- att** Socialdemokraternas distriktskongress i Västerbotten antar motionen som sin egen.
- att** Regionens företrädare ska demokratiskt arbeta för vägförbättringar inom inlands- och fjällområdena för säkrare farbara vägar.
- att** Regionens företrädare ska demokratiskt arbeta för vägförbättringar för inlandsorter som livnär sig på turism och som periodvis mångdubblar invånarantalet.
- att** Motionen antas i sin helhet

Maria Bäckström, Kultsjödalen S-förening

Vilhelmina Arbetarekommuns motionssvar:

Styrelsen för Vilhelmina Arbetarekommun delar motionärens syn vad gäller det undermåliga vägskicket i, bland annat, inlands- och fjällområdena. Vi bor i en region där vi många gånger har långa pendlingsavstånd, och därför bör vi ställa höga krav på vägskicket. Det är orimligt att du varje dag ska känna oro inför att det ska ske en olycka när du färdas till och från jobbet, skolan eller hockeyträningen. Vill vi ha kvar våra gles- och landsbygdskommuner och ge förutsättningar för människor att flytta hit, bo och verka här är det av största vikt att vi ser över våra vägar och säkerställer goda förutsättningar i hela regionen.

Styrelsen föreslår representantskapet

Att Motionen antas i sin helhet

Att Vilhelmina Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen

Representantskapet beslutar

Att Vilhelmina Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktskongressen

Distriktsstyrelsens svar på motion 8

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

Motionen tar upp en viktig men komplex fråga. Distriktsstyrelsen delar motionens problembeskrivning men anser att det gäller hela länet och inte bara inlandet.

I grunden så hanterar regionens länstransportplan nybyggnationer eller utveckling av transportstråk medan Trafikverket ansvarar för vidmakthållande, tjälsäkringar, trafiksäkerhet osv. Västerbotten har ca 10 % av det statliga vägnätet och vi är ca 2,5 % av befolkningen vilket gör att det inte är någon enkel diskussion när vi vill öka anslagen till länet. Besöksnäringen och vikten av trafiksäkra vägar vid kraftigt ökad trafik under vissa perioder är en fråga som vi ständigt lyfter med Trafikverket. Grunden måste vara att hela Sverige ska leva och då behövs det en nedre gräns för vad som är acceptabel standard på våra vägar.

9. Artificiell intelligens (AI)

Motionär: Susanne Dufvenberg, Felicia Lundmark, Malin Berglund, Skellefteå Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp B

Artificiell Intelligens (AI) är en samlingsterm för datasystem som kan känna av sin omgivning, tänka, lära sig och vidta åtgärder. AI blir viktigare och viktigare i vårt moderna samhälle, och det finns stor potential för vad det kan medföra vad gäller teknikutveckling och framtida välfärdslösningar.

Redan idag berör AI nästan alla aspekter av våra liv och arbeten; från den personliga assistenten i telefonen till våra hushållsapparater till nya bankprocesser, automatiserade personkontroller och förändrade arbetssätt inom i princip alla samhällets områden. Möjligheterna är oändliga.

AI innebär dock inte bara nya, smarta, tjänster utan också väldigt stora risker. Artificiell intelligens riskerar att stärka rasistiska och sexistiska tendenser i vårt samhälle, om vi inte vidtar åtgärder mot det.

Redan nu har man sett att det i svallvågorna av AI-utvecklingen uppstår följdproblem som diskriminering, oansvarig hantering av data och algoritmer med inbyggda fördomar. Risken för diskrimineringen märks framförallt på områden där det redan förekommer diskriminering, som antagning till högre utbildning, banklån eller tillgång till bostäder. Fenomenet har fått ett namn: algoritmisk diskriminering. Algoritmisk diskriminering påverkar mängder av människor, på alla områden där AI används.

Det har t ex konstaterats att;

- nätreklam tenderar att i högre grad visa reklam för lägre avlönade jobb åt kvinnor än åt män.
- sökningar på ett afroamerikanskt namn leda till reklam för verktyg som visar utdrag ur belastnings-register, trots att sådan reklam mycket sällan visas annars.
- olika ansiktsgenkänningsystem bättre identifierar ljushyade människor, eftersom den artificiella intelligensen har lärts upp med hjälp av ljushyade ansikten. På grund av det här drabbas mörkhyade oftare av diskriminering när det gäller falska misstankar och onödiga åtgärder.
- Lönebeslut blir diskriminerande på grund av kön och hudfärg, om algoritmen grundar sig på en tidigare rekryteringspraxis som varit ensidig gällande dessa faktorer.

Några exempel av många. Klart är att beslut alltså riskerar att bli ojämlika i fråga om etnisk bakgrund, kön eller andra faktorer beroende på hur den AI vi använder oss av utvecklats.

Utvecklingen inom AI går väldigt snabbt och varken politik eller regelverk hinner med. Därför är det viktigt att vi alla agerar och gör vad vi kan för att avhjälpa den här problematiken - problematik som vi även idag ser inom många områden som exempelvis inom medicinvetenskapen där det främst forskats på vita män och vi därför missar många symptom på allvarliga sjukdomar hos kvinnor och människor med andra hudfärger.

Om vi som samhälle inte tillsammans agerar skyndsamt på området Artificiell intelligens riskerar vi att gå i samma fälla och dessutom ytterligare förstärka diskriminerande problematik som får stora konsekvenser för många människor.

Det satsas idag stort på digitala verktyg inom i princip alla områden. Vi ser att både kommuner och regioner är viktiga aktörer vad gäller att vara en del i att förebygga de beskrivna eventuellt negativa konsekvenserna. Utan eftertanke riskerar vi att befästa rasism, sexism och annan diskriminering inom våra verksamheter.

Med anledning av ovanstående föreslår vi Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt besluta;

att S i Västerbotten aktivt arbetar för att AI som upphandlas i länets kommuner och regioner utvecklats på jämställda, inkluderande, etiska och icke-diskriminerande grunder

Skellefteå 201025

Susanne Dufvenberg
Felicia Lundmark
Malin Berglund

Motionen antagen av Skellefteå S-kvinnor vid medlemsmöte 200929

Skellefteå arbetarekommuns motionssvar

Styrelsen tackar för motionen och delar motionärernas åsikt att medvetenhet om diskriminering och vilka risker som finns med automatiserade rutiner är en viktig aspekt att ta hänsyn till när man bygger upp och implementerar dessa system. Dessa frågor inryms exempelvis i myndigheternas/kommunernas digitala strategier.

I Skellefteå kommun är dessa frågor kopplade till den kommunövergripande strategi för hållbar digital utveckling som gäller från och med januari 2020.

I den digitala strategin beskrivs hur digital utveckling ska ske inom kommunens verksamheter för att den ska bli långsiktigt hållbar och trygg. När det gäller digital trygghet är det ett viktigt utvecklingsområde eftersom det är centralt att alla ska känna delaktighet och förtroende för kommunens digitala utvecklingsarbete.

Detta ställer krav på kommunens förmåga att värdera och skydda verksamheternas -och invånarnas information. Med transparens och delaktighet i planer och beslut skapas trygghet i utveckling och detta gäller speciellt AI vars algoritmer ofta är motsatsen till transparenta. I strategin lyfts också ett antal principer för hur utveckling ska bedrivas där skydd för den personliga integriteten, likvärdighet och fokus på individen, inte tekniken, är det som ska vara vägledande.

Några exempel på konkreta aktiviteter som pågår:

- Andra december öppnar AI Skellefteå, ett lokalt kontor inom det nationella center för tillämpad AI (www.ai.se) på The Great Northern. Detta nätverk ger Skellefteå tillgång till den kompetens som krävs för att utveckla och upphandla socialt hållbara AI-lösningar.
- Inom den regionala samarbetet kring digitalisering så är det under 2020 inplanerat kompetensutveckling inom AI som ska lyfta just etiska frågeställningar.
- Skellefteå kommun är även medarrangör till det lokala AI-nätverk som under hösten bedriver ytterligare utbildning inom området etik.

Framtida utvecklingsmöjligheter:

- Utveckla kravbibliotek och upphandlingsstöd som säkerställer att kommunens verksamheter upphandlar AI som utvecklats på jämställda, inkluderande, etiska och icke-diskriminerande grunder. Innebär tex att man vid upphandling granskar leverantörens träningsdata.
- Utbilda nyckelpersonal inom AI och dess konsekvenser för etiska och moraliska frågeställningar.
- Öka kunskap om vilken data som finns inom kommunens verksamheter.
- Ökad transparens genom ökad publicering av information i form av öppen data (där det är lämpligt ur integritetsperspektiv)

Utifrån ovanstående resonemang yrkar styrelsen bifall på motionen i sin helhet.
Motionen bifalls, antas som vår egen och sänds vidare till Distriktskongressen 2021
Skellefteå AK styrelse 20-11-09

Distriktsstyrelsens svar på motion 9

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-sats 1

Distriktsstyrelsen delar Skellefteå Arbetarekommuns uppfattning och analys, och föreslår därför att bifalla att-satsen.

10. Utbildning och kompetensutveckling för trygga jobb

Motionär: Centrala stans s-förening, Umeå Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp C

Allt för många har otrygga jobb i Sverige. Alltför många tvingas jaga extratimmar och hoppa in med kort varsel för att få ihop till en inkomst som går att leva på. Att ha ett tidsbegränsat kontrakt och inte veta om eller när du får jobba nästa gång gör det svårt att kombinera privatliv och arbete. För att inte tala om möjligheterna att kunna planera framtiden och att orka arbeta ett helt yrkesliv.

Här har Socialdemokraterna fattat en rad viktiga beslut, som att verka för att avskaffa allmän visstidsanställning och stoppa hyvlingen av arbetstid. Det är viktigt att hålla i att hålla i de frågorna, men ytterligare pusselbitar krävs för att skapa trygga jobb, som kompetensutveckling. Kompetensutveckling är viktigt för att ha fast förankring på arbetsmarknaden och för att kunna utvecklas på sina arbetsplatser. Goda möjligheter till kompetensutveckling är avgörande för samhällets förmåga att möta digitalisering, globalisering och klimatomställning utan att dessa leder till ökade klyftor och ojämlikhet. Att säkerställa rätt till kompetensutveckling är därför en viktig uppgift för socialdemokratin.

Arbetsgivare investerar för lite i personalens kompetensutveckling. Handelsanställdas förbunds undersökningar visar att tillgången till utbildning är låg inom branschen. De utbildningsinsatser som görs saknar ofta relevant innehåll, både för arbetsplatsen och för arbetstagarens anställningsbarhet på arbetsmarknaden. Kompetensutvecklingen är ojämnt fördelad. Män, tjänstemän, heltidsanställda och tillsvidareanställda får i högst utsträckning få kompetensutveckling av arbetsgivaren. Det är tydligt att förutsättningarna är särskilt dåliga på arbetsplatser med låg grundbemanning och hög andel otrygga anställningar. Förstärkt rätt till

kompetensutveckling är därför en fråga om ökad jämlikhet och jämställdhet, och därmed särskilt angelägen för Socialdemokraterna. Därför behöver vi arbeta fram en strategi med reformer för arbetstagares rätt till kompetensutveckling. Det rör såväl kompetensutveckling på arbetsplatsen, ett offentligt utbildningssystem som är bättre anpassat för studier mitt i arbetslivet och utvecklat stöd från parternas omställningsorganisationer.

På arbetsplatsen måste arbetstagare ges möjlighet att utveckla sin kompetens i takt med verksamhetens behov. Både genom ett systematiskt informellt lärande på arbetsplatsen och genom regelbunden formell kompetensutveckling i form av till exempel kurser och utbildningar. Det informella lärandet behöver få tydligare mål och struktur, med möjlighet till reflektion och uppföljning. Behoven avgörs lokalt, men för att möta upp dem behövs gemensamma strategier och systemlösningar.

Det offentliga utbildningssystemet är idag huvudsakligen byggt för unga som ska in på arbetsmarknaden. Utbildningarna är ofta otillgängliga på grund av svårigheter att ta sig till studieorten eller att försörja sig under utbildningstiden. Det saknas en funktion med objektiv och branschövergripande kvalificerad yrkesvägledning för personer mitt i yrkeslivet. För att öka möjligheten för yrkesaktiva att utveckla sin kompetens behöver utbildningssystemet anpassas, både gällande utbud av och tillträde. Flexibiliteten när det gäller studieort och studietakt måste också öka för att människor ska kunna vidareutbilda sig parallellt med arbetet. De ekonomiska förutsättningarna för att på deltid eller heltid vara ledig från sitt jobb för att bygga på kompetens förbättras. För utbildningar som är relevanta för arbetsmarknadens behov borde ersättningen ligga i nivå med inkomstbortfallsprincipen i arbetslöshetsförsäkringen.

Kompetensutveckling är det bästa sättet att förebygga utslagning. Men i de fall när arbetstagare drabbas av uppsägningar är det viktigt att trygghetssystemen fungerar som de ska. Här har de partsgemensamma trygghetsfonderna en viktig roll att spela. För att kvalificera sig för stöd vid uppsägning krävs idag en fast anställning, vilket stänger ute en stor del av LO-kollektivet. Detta måste ändras. Både för att hjälpa de medlemmar som har otrygga anställningar och för att det i förlängningen annars riskerar att bidra till negativ press på löner och villkor. Arbetstagare bör också få känna sig trygga när de prövar ett nytt jobb på samma sett som de kan känna sig trygga när de studerar. Så kan vi öka rörligheten på arbetsmarknaden utan att minska tryggheten.

Med anledning av ovanstående föreslår centrala stans s-förening Umeå:

- att** Socialdemokraterna i Västerbotten arbetar fram en strategi med reformer och åtgärdsförslag för arbetstagares rätt till kompetensutveckling, genom systemlösningar för yrkesverksammas livslånga lärande.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att det svenska utbildningssystemet anpassas för att i högre grad rikta sig till redan yrkesverksamma. Fler bör ges möjlighet till kompetensutveckling och att utbilda sig till bristyrken med en ersättningsnivå som motsvarar inkomstbortfallsprincipen i arbetslöshetsförsäkringen.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att det stöd partsgemensamma omställningsorganisationer erbjuder i högre grad ska omfatta även visstids- och deltidsanställda arbetstagare.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att arbetstagare ha rätt att vara lediga för att testa annat arbete

Umeå arbetarekommuns motionssvar

För att uppfylla målet om möjligheten till livslångt lärande, för att möta nya krav på arbetsmarknaden, ny teknik och nya arbetsätt måste både parterna i det här fallet arbetsgivarna och de anställda och dess organisationer ta sitt ansvar. Dessutom måste samhället erbjuda utbildning sett över hela livet. Idag är kompetensutbildningen inom företag ojämnt fördelad, det är inte så att de som mest behöver kompetensutveckling och utbildning får tillgång till denna. Dagens trygghetsfonder stänger ute många löntagare. T.ex. är några av kraven: det måste finnas kollektivavtal, den uppsagde måste ha arbetat sammanhängande i 12 månader (vissa undantag finns), vara tillsvidareanställd, arbetat minst 16 timmar/ vecka mm. Vad vi i socialdemokraterna har gjort: Vi har jobbat efter två spår, utbildning och arbetslöshetsförsäkringen. Vi har infört rätt att läsa kompletterande utbildning på komvux. Förstärkt komvux roll för kompetensförsörjning och integration. Stöttat folkbildningen Vi har via A-kassan ökat möjligheten till omställningsstöd och möjligheten till stabila ekonomiska förutsättningar. Vi ser dock hur dessa processer hela tiden utsätts för attacker från borgarna. Senaste är ju ”reformerings” av arbetsförmedlingen och hur privata aktörer vill/kommer att ta för sig av resurserna... Detta är dock inte nog utan vi måste hela tiden försvara och förbättra de anställdas villkor och då främst de som har sämst förutsättningar och ser motionen som ett steg i denna riktning.

Arbetarekommunens styrelse föreslår Representantskapet besluta
att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021
Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17
att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021

Distriktsstyrelsens svar på motion 10

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-satserna 1, 2, 3

att avslå att-sats 4

Distriktsstyrelsen delar motionens beskrivning av dagsläget vad gäller möjlighet till kompetensutveckling på svensk arbetsmarknad. Precis som motionen säger så finns viss möjlighet till kompetensutveckling på arbetsplatserna, men det riktar sig främst till de som har trygga anställningar. Studier i flera länder visar också hur kompetensutveckling ofta ges till de som redan har en fast anställning, och en god utbildning i grunden.

För att klara framtidens arbetsmarknad behöver detta ändras. I de förhandlingar som gjorts mellan Svenskt Näringsliv, PTK, If Metall och Kommunal finns flera förslag på hur vi kan utveckla kompetensutveckling och omställning, med en finansiering som gör att arbetstagarna faktiskt har möjlighet till studier. De förslagen bereds just nu i regeringskansliet, och den 15 maj ska förslagen till ny lagstiftning presenteras och skickas ut på remiss.

Distriktsstyrelsen anser också att vi behöver ett studiestödssystem som möjliggör för alla att läsa vidare även i vuxen ålder. Att man har möjlighet till fördjupning eller omställning skapar en trygghet hos människor, och därmed ett bättre samhälle.

Distriktsstyrelsen delar dock inte uppfattningen om att arbetstagare ska ges tjänstledighet för att prova annat arbete. Vi förstår intentionen i förslaget, men ser också vilka problem det skulle kunna medföra. Det skulle bli väldigt svårt för arbetsgivare att planera verksamheten. Vi vet också att det inom många kvinnodominerade yrken såsom vård och omsorg redan idag är oerhört

svårt att hitta vikarier att ta in. Det riskerar leda till att vissa arbetstagare skulle kunna vara tjänstlediga, medan andra grupper inte skulle kunna det. Det skulle i sig bidra till ökad ojämställdhet på arbetsmarknaden.

11. Angående LAS

Motionär: Birgitta Mukkavaara, Umeå Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp C

I skrivandet stund är läget angående LAS detta:

Socialdemokraterna kommer inte att gå vidare med utredningen om en moderniserad arbetsrätt som grund för en ny LAS lag.

"Fack och arbetsgivare är helt enkelt bäst lämpade att göra upp om de långsiktiga spelreglerna på arbetsmarknaden", skriver statsminister Stefan"

Vi Umeå S kvinnoklubb anser och instämmer i S-kvinnors remissvar ang utredningen

"För att få en trygg arbetsmarknad anser vi att det är viktigt att stärka och värna den svenska modellen. Förslagen i utredning gör tvärt om och skulle, om de förverkligas, helt rubba balansen på arbetsmarknaden genom att inte tillvarata arbetares intressen, utan enbart arbetsgivarens.

Redan idag är många problem på arbetsmarknaden kopplade till osäkra anställningar, där kvinnor som grupp har otryggare villkor med fler allmänna visstidsanställningar, mer delade turer och i högre utsträckning arbetar ofrivillig deltid. Ytterligare försämringar i arbetsrätten kommer att skapa än mer otrygghet, ökad stress och risk för ökade fall av sexuella trakasserier när arbetstagare inte vågar säga ifrån.

Att förslagen till försämrade arbetsrätt presenteras trots att utredningen konstaterar att de inte förväntas ha några tydliga effekter på vare sig sysselsättningen eller arbetslösheten är också ett avgörande skäl för S-kvinnor att motsätta sig flera av förslagen. Att föreslå så starka försämringar i arbetsrätten, utan att vare sig vinna i ökad sysselsättning eller minskad arbetslöshet är oförsvarbart."

Det är bra att Socialdemokraterna nu beslutat att inte gå vidare med utredningens förslag.

Umeå S-kvinnoklubb yrkar på att kongressen ger i uppdrag till distriktsstyrelsen att verka för

att Innehållet i en moderniserad arbetsrätt utformas så att balansen på arbetsmarknaden innebär att den tillvaratar arbetarnas intressen.

Antagen av Umeå S-kvinnoklubb

Birgitta Mukkavaara

Medlem

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Att fack och arbetsgivare är bäst lämpade att göra upp om de långsiktiga spelreglerna på arbetsmarknaden kan vi inte annat än hålla med om.

När januariavtalet presenterades kunde man i punkt 20 läsa:

”Arbetsrätten moderniseras och anpassas efter dagens arbetsmarknad samtidigt som en grundläggande balans mellan arbetsmarknadens parter upprätthålls.”

Förslagen som presenterades genom Toijer-utredningen skulle urholka anställningstryggheten. Landets arbetstagare ska kunna säga ifrån när arbetsbelastningen blir för hög, kunna påtala brister i arbetsmiljön och ska få känna sig trygga på sina arbetsplatser.

På svensk arbetsmarknad är stress och psykisk ohälsa redan idag ett stort problem och ett genomförande av förslaget skulle inte förbättra statistiken.

Vi instämmer med motionären. Försämringar i arbetsrätten kommer att skapa mer otrygghet, ökad stress och risk för trakasserier när arbetstagarna inte längre vågar säga ifrån. En moderniserad och anpassad arbetsrätt ska gynna båda parter i balans.

Arbetarekommunens styrelse föreslår representantskapet besluta

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021.

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021.

Distriktsstyrelsens svar på motion 11

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla motionen

När motionen skrevs hade precis Gudmund Toijers utredning om anställningstryggheten presenterats, och regeringen förklarat att den utredningen aldrig skulle läggas fram som lagförslag. Anledningen till det var, precis som motionären påpekar, att förslagen i utredningen så ensidigt gav utökade rättigheter till arbetsgivarens fördel, men mycket lite till arbetstagarnas. Den levde inte upp till skrivningarna i Januariavtalet.

Sedan dess har förhandlingar mellan parterna genomförts, och ett avtal har skrivits under av Svenskt Näringsliv, PTK, If Metall och Kommunal. Det avtalet har en helt annan balans i sina förslag, och kommer på många punkter att förstärka arbetstagarnas rättigheter.

Avtalet bereds nu i regeringskansliet, och den 15 maj kommer förslag till nya lagförslag att gå ut på remiss.

För framtiden är det dock helt avgörande att vi får en större majoritet i Sveriges Riksdag för att kunna genomföra de förstärkningar av arbetsrätten som vi anser vara nödvändiga. Det är en uppgift vi alla måste hjälpas åt med.

12. Avskaffa karensavdraget

Motionär: Hjäggsjö S-förening, Vännäs Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp C

Motivering

I en tid när hela vårt samhälle står inför en enorm utmaning och vi behöver en trygg socialförsäkring mer än någonsin är det dags att avskaffa karensavdraget.

Huvudproblemet är en regel som tillkom för att sänka kostnaderna för staten – inte för att skapa ekonomisk trygghet för människor som blivit sjuka. Det får absurda konsekvenser i denna särskilt osäkra tid.

Hjäggsjö socialdemokratiska förening yrkar

att distriktskongressen uppdrar till Västerbottens riksdagsledamöter att arbeta för att karensavdraget tas bort.

Hjäggsjö Socialdemokratiska förening 2020-11-26

Motionssvar Vännäs arbetarekommun

Vännäs arbetarekommuns styrelse ställer sig bakom motionen och föreslår att distriktsårskongressen bifaller den. Medlemsmötet 2020-12-16 ställer sig bakom motionen och föreslår att den befalls av distriktsårskongressen.

Distriktsstyrelsens svar på motion 12

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla motionen

Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på karensavdraget i sjukförsäkringen. Den pågående pandemin har lyft frågan i ett nytt ljus, men oavsett pandemi eller inte borde inte karensavdraget finnas kvar. Den har inneburit att många gått till jobbet trots att de varit sjuka, för att man inte har råd att vara hemma. Det drabbar de som tjänar minst hårdast, och det bidrar också till smittspridning av sjukdomar, vilket är skadligt både för människor, företag och samhällsekonomi.

13. Konkurrensutsätt inte arbetstagarbegreppet

Motionär: Magnus Eriksson, Norsjö Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp C

Det finns inte någon definition av begreppet arbetstagar i lagen. I varje enskilt fall måste en helhetsbedömning göras. Då jämför man ett typiskt arbetstagarförhållande och ett typiskt uppdragstagarförhållande.

Om förhållandet mest liknar ett arbetstagarförhållande ska man utgå från att det också är ett sådant. Detta gäller oavsett vad parterna valt att kalla sitt förhållande. Kollektivavtal och arbetsrättslig lagstiftning gäller bara för den som är arbetstagar. Arbetstagarbegreppet är nyckeln till hela det sociala och rättsliga skydd som en arbetstagar har. Detta gör det absolut nödvändigt

att tydligt definiera vem som är arbetstagare och vem som kan vara uppdragstagare. Om uppdragstagare (personer med F-skattsedel) tillåts utföra arbetsuppgifter som enligt kollektivavtal ska avlönas med A-beskattad ersättning rundas kollektivavtalen och skapar konkurrensfördelar och lönedumpning. Skogsavtalet har i sin paragraf 3 särskilt reglerat vem som är arbetstagare eller uppdragstagare. Skogsavtalets arbetstagardefinition har ett antal gånger ifrågasatts av arbetsgivare, bland annat har man lyft det till konkurrensverket men allt har hållit för prövning.

Jag yrkar:

att distriktets förtroendevalda verkar för en lagändring liknande skogsavtalets skrivning.

Magnus Eriksson, Norsjö Arbetarekommun

Motionssvar Norsjö arbetarekommun

Motionären tar upp ett problematiskt förfaringsätt som vissa arbetsgivare tyvärr har, där man i slutändan inte bara vinner konkurrensfördelar på ett oetiskt sätt, utan faktiskt utnyttjar människor som både här och nu och vid arbetslivets slut dels förlorar ekonomiskt på upplägget, dels tappar förmåner i trygghetssystemet.

Detta upplägg är tyvärr i dag tillåtet enligt lag om man vet vilka kryphål man kan nyttja, och därför är motionen viktig och bör vinna gehör hos partidistriktets förtroendevalda.

Norsjö Arbetarekommuns styrelse föreslår Medlemsmötet att:

Anta motionen som sin egen och skicka den vidare till distriktskongressen

Norsjö Arbetarekommuns medlemsmöte beslöt den 14/12 att:

Anta motionen som sin egen och skicka den vidare till distriktskongressen.

Distriktsstyrelsens svar på motion 13

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla motionen

Motionären lyfter en stor och viktig fråga. Distriktsstyrelsen delar synen på att arbetstagarbegreppet behöver förtydligas, då dagens arbetsmarknad skapar många kreativa lösningar för de arbetsgivare som hittar bland kryphål i reglerna. Frågan tenderar att bli alltmer aktuell, och människor löper allt större risk att hamna i kläm. Både motionären själv och Norsjö arbetarekommun beskriver detta väl, och Distriktsstyrelsen delar deras uppfattning.

14. Extra kostnader för äldre i det digitala samhället

Motionär: Berit Persson, Vännäs Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp D

Motionen tar upp ett problem för de svagaste i samhället när leverantörer tar ut fakturaavgifter för varje pappersfaktura. Det gäller äldre och funktionshindrade som inte har e-legitimation eller tillgång till internet. En äldre person eller funktionshindrad har ofta behov av att någon hjälper till att betala deras fakturor, genom god man eller anhörig med fullmakt. God man eller anhörig kan inte beställa e-legitimation för dem. Personerna kan inte själv beställa e-legitimation och har inte tillgång till internet. Banken kan inte heller lägga in e-faktura eller autobetalning för dessa

personer. Ser ingen möjlighet för de äldre och funktionshindrade att slippa kostnaden på annat sätt än att fakturaavgifter för pappersfakturor plockas bort.

Som ett exempel har Telia AB nyligen ändrat sina faktureringsintervaller från kvartalsfaktura till månadsfaktura, de tar ut fakturaavgift med 49 kronor per faktura. Det innebär att personerna får extra kostnader för ovanstående exempel med 588 kronor per år. En stor kostnad för ingenting, för en pensionär med låg pension. Telia AB får nu in intäkter med 588 kronor istället för 196 kronor per år från varje person utan internettillgång. Ser det som extra viktigt nu att de har tillgång till telefon när Corona pandemin begränsar dem att hålla kontakt med familj och vänner. Staten har dessutom aktieinnehav i Telia AB, som bör vara ett föredöme för andra leverantörer.

Jag yrkar

att Socialdemokraterna ska arbeta för att såväl gode män som anhöriga med fullmakt ska ges möjlighet att sköta fullmaktsgivarens ekonomi via internet.

att Vännäs arbetarekommun tar motionen som sin egen och skickar den vidare till distriktsårskongressen.

att distriktskongressen i Västerbotten godkänner motionen och skickar den vidare till partikongressen för behandling.

2020-12-10

Berit Persson, Vännäs S-förening

Motionssvar Vännäs arbetarekommun

Vännäs arbetarekommuns styrelse ställer sig bakom motionen och föreslår att distriktsårskongress och partikongress bifaller den. Detta anser vi vara en rättvisefråga att de svagaste i samhället som oftast har de lägsta inkomsterna ska slippa orättmätiga avgifter för pappersfakturor. Medlemsmöte 2012-12-16 ställer sig bakom och föreslår att distriktsårskongress och partikongress bifaller den.

Distriktsstyrelsens svar på motion 14

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-sats 1

att avslå att-sats 3

Distriktsstyrelsen delar motionären problembild och instämmer i Vännäs arbetarekommuns motionsyttrande att detta ytterst är en rättvisefråga och som drabbar de svagaste i samhället som oftast har de lägsta inkomsterna. Vi föreslår att avslå att-sats 3 på grund av att det är arbetarekommunerna som har motionsrätt till partikongressen och inte distriktskongressen.

15. Jämlikhetslöftet 1

Motionär: SSU Umeå, Umeå Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp D

Socialdemokratins vision om ett jämlikt samhälle är kärnan i vår ideologi. Det jämlika samhället där alla kan uppnå sina drömmar är så tätt förknippat med de nordiska socialdemokraternas framgångsrika samhällsbygge att det kommit att kallas den nordiska modellen. Genom en solidarisk och jämlik finansiering av en generell välfärd och starka fackförbund blev Sverige världens mest jämlika och konkurrenskraftiga land.

Under 1980-talet vände utvecklingen, sedan dess har klyftorna vuxit i Sverige och omvärlden. I Sverige har klyftorna ökat snabbare än något annat OECD-land de senaste fyrtio åren. Våra samhällen slits isär i en rasande takt. Det är konsekvensen av aktiva politiska beslut. Under denna period har arbetsrätten luckrats upp, fackförbunden försvagats, socialförsäkringssystemet och arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Resultatet blir en negativ lönepress på arbetsmarknaden. Samtidigt har finanssektorn avreglerats, med storföretagen och den rika eliten som vinnare på alla andras bekostnad. På så vis har arbetskraften och skattesystemen konkurrensutsatts globalt när kapital kunnat flöda fritt dit lönerna och skatterna är lägst. I Sverige ökade inkomsterna för den tiondel med störst inkomster med mer än dubbelt så mycket som för alla andra. Den främsta förklaringen är de ökade kapitalinkomsterna hos den mest förmögna procenten svenskar som äger företag och fastigheter. Växande klyftor har byggts in i det rådande ekonomiska systemet. Den generella välfärdens klassutjämnande uppgift har försvagats av privatiseringar och marknadsivering. På en privat välfärdsmarknad skapas incitament för fusk och resursallokering dit behoven är som minst men där köpkraften är som störst. Att allmännyttan måste drivas på marknadsmässiga grunder har gett upphov till en bostadsmarknad som förstärker segregationen även inom skolan och sjukvården. Politikens möjligheter att organisera välfärden och öka jämlikheten har steg för steg avskaffats.

Sverige upplever idag flera systembrister som byggts upp under en lång tid av växande klyftor. Bostadsbrist, eftersatt infrastruktur, personal- och kompetensbrist trots hög arbetslöshet hotar Sveriges långsiktiga konkurrenskraft och välfärd. Den ojämlika ansvarsfördelningen i flyktningmottagandet belastar kommunernas redan ansträngda ekonomi. Tiden det tar för nyanlända att få ett första jobb är mycket längre än perioden kommunerna får statlig ersättning för etableringen. Behoven finns, men köpkraften har koncentrerats hos en liten grupp väldigt förmögna individer som endast investerar i det som kan ge kortsiktig avkastning. Ska trenden brytas krävs en offensiv politik för ökad jämlikhet. Det förutsätter investeringar i det gemensamma, återställd maktbalans på arbetsmarknaden, ekonomisk trygghet för sjuka och arbetsökande. Bostadssegregationen ska byggas bort och skolsegregationen motverkas. Ekonomiska möjligheter till eftergymnasiala studier behöver stärkas. Den lilla kapitalägarelit vars rikedomar ökat lavinartat måste bidra mer till den generella välfärden.

En hög facklig organiseringsgrad är den främsta garanten för god löneutveckling och goda arbetsvillkor. Därför måste trenden med sjunkande anslutningsgrad vändas. De som är nya på arbetsmarknaden måste få kunskap om arbetsmarknadens parter och funktionssätt. Ingen ska behöva välja bort fackligt medlemskap av kostnadsskäl.

Sveriges konkurrenskraft och medborgarnas köpkraft förutsätter ekonomisk trygghet i omställning. För individens ekonomiska trygghet och för att motverka att lönenivåer sänks när arbetare blir mer desperata efter en inkomst måste ersättningsnivåerna och taken i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen höjas.

Alldeles för många hamnar i glappet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Den som är arbetslös, eller för sjuk för att jobba, behöver en inkomst för att kunna fokusera på rehabilitering eller deltagande i arbetsmarknadsprogram. De hårda gränserna mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste reformeras bort.

Om dagens utveckling fortsätter kommer de flesta som jobbar endast få omkring hälften av sin lön i pension. Ingen ska bli fattig av sjukdom, arbetslöshet eller ålderdom. Därför måste inbetalningarna till pensionssystemet kraftigt öka. Den allmänna löneavgiften bör fasas ut för att finansiera förstärkningar av socialförsäkringssystemet och höjda pensioner.

Skattesystemet måste bidra till ökad jämlikhet. Höginkomsttagare i välmående rika kommuner har idag låga kommunala skatter. Förmögna kapitalägare betalar platt skatt på kapitalvinster och ingen arvs- eller gåvoskatt. Skatterna på värdepapper som aktier och fastighetstillgångar måste öka om välfärden ska finansieras, ges högre ambitioner och kommunala skatteintäkterna fördelas mer jämlikt. För att förhindra skatteflykt måste EU förstärka arbetet mot skatteflykt genom kraftiga sanktioner mot stater som gör det möjligt för den rika eliten att slippa göra rätt för sig. För att alla unga ska kunna få samma möjligheter i livet oavsett bakgrund måste skolan bli mer jämlik, bostadssegregationen byggas bort och fler måste ha råd med eftergymnasiala studier. För att flyktingmottagandet som är en nationell angelägenhet inte ska bli en kommunal olägenhet behöver statens ekonomiska åtagande förlängas. Idag är förutsättningarna för barns språkutveckling alltför olika beroende på om barnens föräldrar är nyanlända eller inte. Det är ett problem att barn med ett stort behov av förskolan påbörjar förskoleutbildning senare än andra barn eller i värsta fall inte alls. Förskolan behöver bli obligatorisk från två års ålder och tillgänglig oavsett föräldrarnas ekonomi. Det skulle även gynna de utrikesfödda kvinnor som stannar hemma med sina barn eftersom de då kan delta i verksamheter som stärker språk och integration.

Ett nytt integrerande skolval som förändrar skolors upptagningsområden och antagningskriterier skulle främja elevsammansättningar som gynnar integration. Långsiktigt måste våra städer bli mindre segregerade genom nybyggnation som bidrar till blandade upplåtelseformer och stadsbyggnadsprinciper som ökar sammanhållningen.

Möjligheten till högskolestudier ska inte begränsas av ens ekonomiska situation. Det är särskilt viktigt när det råder kompetensbrist i välfärden. Kraftigt höjda studiebidrag skulle minska social snedrekrytering och få fler att välja välfärdsyrken.

Oavsett din bakgrund, oavsett de sociala och ekonomiska förutsättningarna du får vid födseln, så ska du kunna leva ett gott liv och uppnå dina drömmar. Det har socialdemokratin lyckats åstadkomma förut - det kan vi göra igen. Det är hög tid att socialdemokratin kraftsamlar bakom ett jämlikhetslöfte.

Med stöd av ovanstående yrkar vi:

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för en höjning av ersättningsnivåer och tak i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen till 90% av förvärvsinkomsten för 80% av löntagarna.

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för höjda pensioner och förbättringar av socialförsäkringssystemet finansierat av en utfasning av den allmänna löneavgiften.

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för en utredning om Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans organisering för att sjuka och arbetslösa inte ska drabbas av glapp mellan myndigheternas ansvarsområden.

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att kraftigt höja studiebidragen till nivåer som går att leva på för dem som studerar på yrkes- och högskoleutbildningar inom bristyrken.

SSU Umeå

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Motionsskrivaren tar upp många olika synpunkter i denna motion som visar att en bred utredning behövs då många frågor hänger ihop.

Därför är det lämpligt att stödja alla attsatser.

Arbetarekommunen styrelse föreslår till representantskapet besluta

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021

Distriktsstyrelsens svar på motion 15

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-sats 1 och 3

att besvara att-sats 2

att avslå att-sats 4

Våra trygghetssystem inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkring är en viktig del i vårt svenska välfärdssamhälle och oavsett om du blir arbetslös eller sjuk är det viktigt att den enskilde behåller en dräglig ersättningsnivå. Distriktsstyrelsen delar motionärens målsättning om 90 procent.

Att verka för höjda pensioner och genomföra förbättringar i socialförsäkringssystemet är viktiga steg för att skapa trygghet för människor. Distriktsstyrelsen ser dock inte hur en utfasning av den allmänna löneavgiften skulle vara en lösning på detta då det skulle generera mångmiljardtapp för statskassan. En förändring av löneavgiften skulle kräva att en särskild utredning tillsätts.

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens yrkande om att tillsätta en utredning om Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans organisering för att sjuka och arbetslösa inte ska drabbas av det glapp som idag kan uppstå mellan myndigheternas ansvarsområden.

I ett starkt samhälle finns universitet, högskolor och yrkesutbildning av hög kvalitet. Vårt fokus ligger i att skapa en regional och nationell tillväxtmotor inom alla branscher som bidrar till jobb, bildning och innovation. Distriktsstyrelsen delar inte synen på att höja studiebidragen till enbart studenter vid yrkes- och högskoleutbildningar inom bristyrken då detta inte blir rättvist gentemot andra studenter. Statushöjande åtgärder hos arbetsgivaren inom dessa yrkeskategorier är däremot något som vi anser stimulerar till att fler väljer att utbilda sig inom dessa yrken.

16. Jämlikhetslöftet 2

Motionär: SSU Umeå, Umeå Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp D

Socialdemokratins vision om ett jämlikt samhälle är kärnan i vår ideologi. Det jämlika samhället där alla kan uppnå sina drömmar är så tätt förknippat med de nordiska socialdemokraternas framgångsrika samhällsbygge att det kommit att kallas den nordiska modellen. Genom en solidarisk och jämlik finansiering av en generell välfärd och starka fackförbund blev Sverige världens mest jämlika och konkurrenskraftiga land.

Under 1980-talet vände utvecklingen, sedan dess har klyftorna vuxit i Sverige och omvärlden. I Sverige har klyftorna ökat snabbare än något annat OECD-land de senaste fyrtio åren. Våra samhällen slits isär i en rasande takt. Det är konsekvensen av aktiva politiska beslut. Under denna period har arbetsrätten luckrats upp, fackförbunden försvagats, socialförsäkringssystemet och arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Resultatet blir en negativ lönepress på arbetsmarknaden. Samtidigt har finanssektorn avreglerats, med storföretagen och den rika eliten som vinnare på alla andras bekostnad. På så vis har arbetskraften och skattesystemen konkurrensutsatts globalt när kapital kunnat flöda fritt dit lönerna och skatterna är lägst. I Sverige ökade inkomsterna för den tiondel med störst inkomster med mer än dubbelt så mycket som för alla andra. Den främsta förklaringen är de ökade kapitalinkomsterna hos den mest förmögna procenten svenskar som äger företag och fastigheter. Växande klyftor har byggts in i det rådande ekonomiska systemet. Den generella välfärdens klassutjämnande uppgift har försvagats av privatiseringar och marknadsisering. På en privat välfärdsmarknad skapas incitament för fusk och resursallokering dit behoven är som minst men där köpkraften är som störst. Att allmännyttan måste drivas på marknadsmässiga grunder har gett upphov till en bostadsmarknad som förstärker segregationen även inom skolan och sjukvården. Politikens möjligheter att organisera välfärden och öka jämlikheten har steg för steg avskaffats.

Sverige upplever idag flera systembrister som byggts upp under en lång tid av växande klyftor. Bostadsbrist, eftersatt infrastruktur, personal- och kompetensbrist trots hög arbetslöshet hotar Sveriges långsiktiga konkurrenskraft och välfärd. Den ojämlika ansvarsfördelningen i flyktningmottagandet belastar kommunernas redan ansträngda ekonomi. Tiden det tar för nyanlända att få ett första jobb är mycket längre än perioden kommunerna får statlig ersättning för etableringen. Behoven finns, men köpkraften har koncentrerats hos en liten grupp väldigt förmögna individer som endast investerar i det som kan ge kortsiktig avkastning. Ska trenden brytas krävs en offensiv politik för ökad jämlikhet. Det förutsätter investeringar i det gemensamma, återställd maktbalans på arbetsmarknaden, ekonomisk trygghet för sjuka och arbetsökande. Bostadssegregationen ska byggas bort och skolsegregationen motverkas. Ekonomiska möjligheter till eftergymnasiala studier behöver stärkas. Den lilla kapitalägarelit vars rikedomar ökat lavinartat måste bidra mer till den generella välfärden. En hög facklig organiseringsgrad är den främsta garanten för god löneutveckling och goda arbetsvillkor. Därför måste trenden med sjunkande anslutningsgrad vändas. De som är nya på arbetsmarknaden måste få kunskap om arbetsmarknadens parter och funktionssätt. Ingen ska behöva välja bort fackligt medlemskap av kostnadsskäl. Sveriges konkurrenskraft och medborgarnas köpkraft förutsätter ekonomisk trygghet i omställning. För individens ekonomiska trygghet och för att motverka att lönenivåer sänks när arbetare blir mer desperata efter en inkomst måste ersättningsnivåerna och taken i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen höjas.

Alldeles för många hamnar i glappet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Den som är arbetslös, eller för sjuk för att jobba, behöver en inkomst för att kunna fokusera på rehabilitering eller deltagande i arbetsmarknadsprogram. De hårda gränserna mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste reformeras bort.

Om dagens utveckling fortsätter kommer de flesta som jobbar endast få omkring hälften av sin lön i pension. Ingen ska bli fattig av sjukdom, arbetslöshet eller ålderdom. Därför måste inbetalningarna till pensionssystemet kraftigt öka. Den allmänna löneavgiften bör fasas ut för att finansiera förstärkningar av socialförsäkringssystemet och höjda pensioner.

Skattesystemet måste bidra till ökad jämlikhet. Höginkomsttagare i välmående rika kommuner har idag låga kommunala skatter. Förmögna kapitalägare betalar platt skatt på kapitalvinster och ingen arvs- eller gåvoskatt. Skatterna på värdepapper som aktier och fastighetstillgångar måste öka om välfärden ska finansieras, ges högre ambitioner och kommunala skatteintäkterna fördelas mer jämnt. För att förhindra skatteflykt måste EU förstärka arbetet mot skatteflykt genom kraftiga sanktioner mot stater som gör det möjligt för den rika eliten att slippa göra rätt för sig.

För att alla unga ska kunna få samma möjligheter i livet oavsett bakgrund måste skolan bli mer jämlik, bostadssegregationen byggas bort och fler måste ha råd med eftergymnasiala studier. För att flyktingmottagandet som är en nationell angelägenhet inte ska bli en kommunal olägenhet behöver statens ekonomiska åtagande förlängas. Idag är förutsättningarna för barns språkutveckling alltför olika beroende på om barnens föräldrar är nyanlända eller inte. Det är ett problem att barn med ett stort behov av förskolan påbörjar förskoleutbildning senare än andra barn eller i värsta fall inte alls. Förskolan behöver bli obligatorisk från två års ålder och tillgänglig oavsett föräldrarnas ekonomi. Det skulle även gynna de utrikesfödda kvinnor som stannar hemma med sina barn eftersom de då kan delta i verksamheter som stärker språk och integration.

Ett nytt integrerande skolval som förändrar skolors upptagningsområden och antagningskriterier skulle främja elevsammansättningar som gynnar integration. Långsiktigt måste våra städer bli mindre segregerade genom nybyggnation som bidrar till blandade upplåtelseformer och stadsbyggnadsprinciper som ökar sammanhållningen.

Möjligheten till högskolestudier ska inte begränsas av ens ekonomiska situation. Det är särskilt viktigt när det råder kompetensbrist i välfärden. Kraftigt höjda studiebidrag skulle minska social snedrekrytering och få fler att välja välfärdsyrken.

Oavsett din bakgrund, oavsett de sociala och ekonomiska förutsättningarna du får vid födseln, så ska du kunna leva ett gott liv och uppnå dina drömmar. Det har socialdemokratin lyckats åstadkomma förut - det kan vi göra igen. Det är hög tid att socialdemokratin kraftsamlar bakom ett jämlikhetslöfte.

Med stöd av ovanstående yrkar vi:

- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att alla gymnasieelever ska ha rätt till information om arbetsmarknaden från parterna
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att alla arbetstagare ska ha rätt till facklig introduktion under arbetstid på nya arbetsplatser
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att alla arbetstagare ska få full avdragsrätt på facklig medlemsavgift.

- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att genom förändrade upptagningsområden och urvalskriterier skapa en blandad elevsammansättning på skolor.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för avgiftsfri och obligatorisk förskola från två års ålder

SSU Umeå

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Styrelsen håller med motionären ang att-sats 1-3.

Vad gäller att-sats 4 anser styrelsen följande:

Motionärerna argumenterar för att skolan behöver förändra sina upptagningsområden och urvalskriterier för att åstadkomma en blandad elevsammansättning på skolorna.

Björn Åstrand utredde det här å regeringens vägnar, och presenterade sin utredning i april i våras. Utredningen hette ”En mer likvärdig skola”. Han föreslår att skolvalet skall obligatoriseras för alla huvudmän, att det skall vara möjligt att överpröva alla huvudmäns placeringar, och att de endast får använda ett fåtal olika urvalsgrunder eller kombinationer av dem i de fall då fler elever sökt till skolan än det finns plats. En av dessa urvalsgrunder är inte kötid. Han föreslår även att staten skall såväl öka sitt finansiella ansvar för skolan, men också att regionalisera Skolverket för att få en lokal myndighet som kan sköta skolvalet opartiskt. Utredningen föreslår också att alla huvudmän skall avkrävas ett aktivt arbete för att få en allsidig sammansättning av elever, men också att alla rektorer skall ansvara för att få en allsidig sammansättning av klasser inom skolenheterna.

Skulle dessa förslag bli verklighet skulle sannolikt ojämlikheten i skolvalet minska.

Det återstår att se om förslagen lyckas ta sig igenom riksdagen, men så här långt anser Umeå AK att vi kan anse att-satsen besvarad.

Att-sats 5:

Den sista att-satsen detta motionssvar skall behandla handlar om att obligatorisera och avgiftsbefria förskolan från två års ålder. Detta menar motionärerna skulle öka jämlikheten och i synnerhet hjälpa barn med utomeuropeiska föräldrar, då de dels får språkträning, men också för att föräldrarna frigörs från hemmet för att kunna utveckla sin egen svenska.

Umeå AK delar analysen, och det tycks även SAP nationellt göra. Det nationella förslaget är att allmän förskola, alltså den del av förskolan som barn har rätt till och därför är avgiftsfri (normalt 15 timmar i veckan under terminerna) redan skall börja vid 2 års ålder.

Dock ligger inget förslag om obligatorisering. Det har förekommit i socialdemokratisk idédebatt under de senaste åren förslag om att göra förskolan obligatorisk från tre års ålder, men inte två år i någon större utsträckning.

Umeå AK:s styrelse vill inte ställa sig bakom denna att-sats, av följande skäl:

1. De allra flesta barnen går i förskola eller hos barndagvårdare från tre år. Det handlar om enstaka procent som inte har någon kontakt alls med förskolan före förskoleklass.

Det kan vara bra att känna till vad en obligatorisk skola innebär. Om jag som förälder håller mitt barn ifrån obligatorisk undervisning, då kan jag bli vitesbelagd av kommunen. Om detta inte hjälper finns den lagliga möjligheten att hämta barnet i polisbil och jag som förälder kan bli dömd i domstol. Nu händer detta lyckligtvis sällan, men det kan vara bra att känna till vad det är för tvångsåtgärder man sätter i händerna på det offentliga med att göra förskolan obligatorisk. Man bör alltså vara försiktig med det vapnet så långt det går. Därmed är det en avvägning - vill vi använda denna tvångsåtgärd mot den absoluta majoritet av föräldrar som använder sig av förskolan för att tvinga den faktiskt mycket lilla minoritet som inte gör det? Är det värt det? Här gör Umeå AK bedömningen att det skulle orsaka större problem för majoriteten än vad det skulle lösa för minoriteten. Det finns bättre sätt att komma åt det problemet på än detta ganska omfattande ingreppet i folks privatliv.

2. Frankrike införde nyligen obligatorisk förskola från 3 års ålder. Detta ledde till att de blev det land i Europa som inleder sin obligatoriska skolgång tidigast av alla EU-länder. Faktum är att det är bara ett fåtal länder som börjar vid 4 år, åtta länder som börjar vid 5, och hälften av alla EU-länder börjar vid 6 år (däribland Sverige). Skulle vi gå på motionärens förslag skulle vi ha de yngsta barnen i obligatorisk skola i hela Europa. Det kan man förstås göra, men Umeå AK anser att för en sådan dramatisk omställning behöver man ha mycket bra argument.

3. Som tidigare påpekats har vi en förskola och barnomsorg som lockar en mycket stor majoritet av alla barn idag. Det är inte alls säkert att de sista procenten skulle komma in i barnomsorg för att det blev obligatoriskt; det kan finnas allehanda andra skäl till deras frånvaro redan idag - som även ett obligatorium skulle behöva ta hänsyn till - exempelvis medicinska skäl eller annat.

Vi har ett parallellt fall också i och med att gymnasiet inte är obligatoriskt, men mer än 99% av barnen kommer på något sätt i kontakt med gymnasiet, antingen i nationella program eller olika typer av individuellt utformade sådana.

Av dessa skäl anser inte styrelsen kunna ställa sig bakom att-sats 5 - SAP:s nuvarande linje om allmän förskola från två års ålder räcker för närvarande.

Av ovanstående skäl föreslår Arbetarekommunens styrelse representantskapet besluta

att anta att-satserna 1, 2 och 3 som egna och sända dem till Distriktsårskonferensen 2021

att skicka att-satserna 4 och 5 som enskilda till Distriktsårskonferensen 2021.

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta att-satserna 1, 2 och 3 som egna och sända dem till Distriktsårskonferensen 2021

att skicka att-satserna 4 och 5 som enskilda till Distriktsårskonferensen 2021.

Distriktsstyrelsens svar på motion 16

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-sats 3

att besvara att-sats 1, 2 och 4

att avslå att-sats 5

Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner om att information från parterna dvs stärka skolarbetet genom ett nära samarbete med fackföreningsrörelser och näringsliv, skulle göra studenterna mer insatta i hur arbetsmarknaden fungerar. Frågan är dock mer komplext då det ytterst innebär ökad detaljstyrning från politiken om vad skolan ska lära ut. Om vi politiskt fattar ett sånt beslut finns risken att en annan majoritet ändrar utifrån sina värderingar. Svenska skola ska bygga på fakta och kunskap inte politiska värderingar. Ett tydligt exempel är de religiösa friskolorna som vi Socialdemokrater så tydligt är emot, detta utifrån att de sorterar bort religion och religionsfrihet samt har andra normer på ett sätt som vi inte ser att skolor ska ha.

Den nordiska modellen, som motionären hänvisar till i inledande stycket av motionen, har grunden i partsöverenskommelser dvs att arbetsgivare och fackförbund sluter kollektivavtal. Denna modell har visat sig vara mycket lyckosam jämfört med andra länder som lagstadgar. Starka rikstäckande kollektivavtal skapar ordning och reda på arbetsmarknaden och utgör en trygg för löntagarna. I dag finns det i de svenska kollektivavtalen rätt till facklig introduktion och facklig information på arbetstid. Att ersätta den svenska modellen med lagstiftning är inget som distriktsstyrelsen står bakom.

En stark fackföreningsrörelse är av avgörande betydelse för att främja en god löneutveckling och arbetsmiljö. Organisationsgraden har betydelse för med vilken styrka facket går in i en kollektivavtalsförhandling. Med hög organisationsgrad får medlemmarna kontroll över det fackliga löftet att inte bjuda under varandra. Ett viktigt steg för ökad organisationsgrad är full avdragsrätt för facklig medlemsavgift.

Förändring av urvalskriterier och upptagningsområde ser distriktsstyrelsen som ett viktigt steg i att få en likvärdig skola. Dagens system, där kommunala skolor styrs av närhetsprincipen medan fristående skolor får skapa egna urvalskriterier, bidrar i hög utsträckning till den skolsegregation som finns i Sverige. Genom att skapa ett gemensamt regelverk, för såväl kommunala som fristående skolor, kommer vi även åt kärnan i det fria skolvalets baksidor dvs att skolor kan välja barn istället för att barn kan välja skola. Det skapar även ett incitament för att öka möjligheten att anpassa och planera skolstruktur utifrån varje kommuns förutsättningar. Ytterst ger det våra barn och unga jämlika förutsättningar att lyckas.

Svensk förskola och barnomsorg lockar en mycket stor majoritet av alla barn idag. Det är inte alls säkert att de sista procenten skulle komma in i barnomsorg för att det blev obligatoriskt, det kan finnas många skäl till deras frånvaro redan idag - som även ett obligatorium skulle behöva ta hänsyn till - exempelvis medicinska skäl eller annat. Distriktsstyrelsen delar Umeå arbetarekommuns yttrande på motionen och förordar att vi stimulerar att fler barn väljer förskola istället för att lagstifta om obligatorisk förskola från 2 års ålder. Ett exempel på stimulans är S-reformen som trädde i kraft 2002 när Sverige införde maxtaxa inom barnomsorgen – vilket innebär att det finns ett kostnadstak för vårdnadshavare att ha barn i förskola. Maxtaxan har inneburit att vi fått en mer jämlik avgift över landet och tjänat oss väl.

17. Jämlikhetslöftet 3

Motionär: SSU Umeå, Umeå Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp D

Socialdemokratins vision om ett jämlikt samhälle är kärnan i vår ideologi. Det jämlika samhället där alla kan uppnå sina drömmar är så tätt förknippat med de nordiska socialdemokraternas framgångsrika samhällsbygge att det kommit att kallas den nordiska modellen. Genom en solidarisk och jämlik finansiering av en generell välfärd och starka fackförbund blev Sverige världens mest jämlika och konkurrenskraftiga land.

Under 1980-talet vände utvecklingen, sedan dess har klyftorna vuxit i Sverige och omvärlden. I Sverige har klyftorna ökat snabbare än något annat OECD-land de senaste fyrtio åren. Våra samhällen slits isär i en rasande takt. Det är konsekvensen av aktiva politiska beslut. Under denna period har arbetsrätten luckrats upp, fackförbunden försvagats, socialförsäkringssystemet och arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Resultatet blir en negativ lönepress på arbetsmarknaden. Samtidigt har finanssektorn avreglerats, med storföretagen och den rika eliten som vinnare på alla andras bekostnad. På så vis har arbetskraften och skattesystemen konkurrensutsatts globalt när kapital kunnat flöda fritt dit lönerna och skatterna är lägst. I Sverige ökade inkomsterna för den tiondel med störst inkomster med mer än dubbelt så mycket som för alla andra. Den främsta förklaringen är de ökade kapitalinkomsterna hos den mest förmögna procenten svenskar som äger företag och fastigheter. Växande klyftor har byggts in i det rådande ekonomiska systemet. Den generella välfärdens klassutjämnande uppgift har försvagats av privatiseringar och marknadsisering. På en privat välfärdsmarknad skapas incitament för fusk och resursallokering dit behoven är som minst men där köpkraften är som störst. Att allmännyttan måste drivas på marknadsmässiga grunder har gett upphov till en bostadsmarknad som förstärker segregationen även inom skolan och sjukvården. Politikens möjligheter att organisera välfärden och öka jämlikheten har steg för steg avskaffats.

Sverige upplever idag flera systembrister som byggts upp under en lång tid av växande klyftor. Bostadsbrist, eftersatt infrastruktur, personal- och kompetensbrist trots hög arbetslöshet hotar Sveriges långsiktiga konkurrenskraft och välfärd. Den ojämlika ansvarsfördelningen i flyktningmottagandet belastar kommunernas redan ansträngda ekonomi. Tiden det tar för nyanlända att få ett första jobb är mycket längre än perioden kommunerna får statlig ersättning för etableringen. Behoven finns, men köpkraften har koncentrerats hos en liten grupp väldigt förmögna individer som endast investerar i det som kan ge kortsiktig avkastning. Ska trenden brytas krävs en offensiv politik för ökad jämlikhet. Det förutsätter investeringar i det gemensamma, återställd maktbalans på arbetsmarknaden, ekonomisk trygghet för sjuka och arbetsökande. Bostadssegregationen ska byggas bort och skolsegregationen motverkas. Ekonomiska möjligheter till eftergymnasiala studier behöver stärkas. Den lilla kapitalägarelit vars rikedomar ökat lavinartat måste bidra mer till den generella välfärden.

En hög facklig organiseringsgrad är den främsta garanten för god löneutveckling och goda arbetsvillkor. Därför måste trenden med sjunkande anslutningsgrad vändas. De som är nya på arbetsmarknaden måste få kunskap om arbetsmarknadens parter och funktionssätt. Ingen ska behöva välja bort fackligt medlemskap av kostnadsskäl.

Sveriges konkurrenskraft och medborgarnas köpkraft förutsätter ekonomisk trygghet i omställning. För individens ekonomiska trygghet och för att motverka att lönenivåer sänks när arbetare blir mer desperata efter en inkomst måste ersättningsnivåerna och taken i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen höjas.

Alldeles för många hamnar i glappet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Den som är arbetslös, eller för sjuk för att jobba, behöver en inkomst för att kunna fokusera på rehabilitering eller deltagande i arbetsmarknadsprogram. De hårda gränserna mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste reformeras bort.

Om dagens utveckling fortsätter kommer de flesta som jobbar endast få omkring hälften av sin lön i pension. Ingen ska bli fattig av sjukdom, arbetslöshet eller ålderdom. Därför måste inbetalningarna till pensionssystemet kraftigt öka. Den allmänna löneavgiften bör fasas ut för att finansiera förstärkningar av socialförsäkringssystemet och höjda pensioner.

Skattesystemet måste bidra till ökad jämlikhet. Höginkomsttagare i välmående rika kommuner har idag låga kommunala skatter. Förmögna kapitalägare betalar platt skatt på kapitalvinster och ingen arvs- eller gåvoskatt. Skatterna på värdepapper som aktier och fastighetstillgångar måste öka om välfärden ska finansieras, ges högre ambitioner och kommunala skatteintäkterna fördelas mer jämlikt. För att förhindra skatteflykt måste EU förstärka arbetet mot skatteflykt genom kraftiga sanktioner mot stater som gör det möjligt för den rika eliten att slippa göra rätt för sig.

För att alla unga ska kunna få samma möjligheter i livet oavsett bakgrund måste skolan bli mer jämlik, bostadssegregationen byggas bort och fler måste ha råd med eftergymnasiala studier. För att flyktingmottagandet som är en nationell angelägenhet inte ska bli en kommunal olägenhet behöver statens ekonomiska åtagande förlängas. Idag är förutsättningarna för barns språkutveckling alltför olika beroende på om barnens föräldrar är nyanlända eller inte. Det är ett problem att barn med ett stort behov av förskolan påbörjar förskoleutbildning senare än andra barn eller i värsta fall inte alls. Förskolan behöver bli obligatorisk från två års ålder och tillgänglig oavsett föräldrarnas ekonomi. Det skulle även gynna de utrikesfödda kvinnor som stannar hemma med sina barn eftersom de då kan delta i verksamheter som stärker språk och integration.

Ett nytt integrerande skolval som förändrar skolors upptagningsområden och antagningskriterier skulle främja elevsammansättningar som gynnar integration. Långsiktigt måste våra städer bli mindre segregerade genom nybyggnation som bidrar till blandade upplåtelseformer och stadsbyggnadsprinciper som ökar sammanhållningen. Möjligheten till högskolestudier ska inte begränsas av ens ekonomiska situation. Det är särskilt viktigt när det råder kompetensbrist i välfärden. Kraftigt höjda studiebidrag skulle minska social snedrekrytering och få fler att välja välfärdsyrken.

Oavsett din bakgrund, oavsett de sociala och ekonomiska förutsättningarna du får vid födseln, så ska du kunna leva ett gott liv och uppnå dina drömmar. Det har socialdemokratin lyckats åstadkomma förut - det kan vi göra igen. Det är hög tid att socialdemokratin kraftsamlar bakom ett jämlikhetslöfte.

Med stöd av ovanstående yrkar vi:

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att utreda det kommunala skatte- och utjämningsystemet och statsbidragen, för ett mer jämlikt skatteuttag och en jämlik fördelning efter behov över hela landet.

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för införandet av progressiv kapitalvinstbeskattning.

- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att EU:s frihandelsavtal förhindrar skatteflykt.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att EU inför kännbara sanktioner mot länder som möjliggör skatteflykt.
- att** Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för införandet en arvs- och gåvoskatt riktad mot de individerna med störst kapitaltillgångar.

SSU Umeå

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Motionen beskriver på ett förtjänstfullt sätt en samhällsutveckling som Sverige genomgått under de senaste 40-50 åren. Det handlar om ökande ekonomiska klyftor, bostadsbrist och bostadssegregation, facklig organisationsgrad, finanssektorns avreglering, det fria skolvalet, skattesystem på olika nivåer och områden och möjligheter till högskolestudier. Plus en hel del annat.

Ett problem är dock att de flesta beskrivna samhällsområdena inte återkommer i någon större utsträckning i att-satserna, förutom inom några olika skatteområden. Men tyvärr beskrivs bakgrunden till de olika att-satserna bara i ett kortare stycke, tyvärr med mycket mager bakgrundsinformation. Vilket gör det lite problematiskt att behandla att-satserna på ett sätt som inte inbegriper en utveckling i svarstexten. Därav dessa resonemang runt en del av att-satserna. Att-sats 1 handlar om att utreda det kommunala skatte- och utjämningsystemet och stadsbidragen. Behovet av en utredning och ett nytt utjämnande skatte system inom den kommunala sfären, liksom inom regionerna, har funnits mycket länge. Det gäller även de statsbidrag som betalas ut till kommuner och landsting, där det bland annat finns en samstämmig hållning om att bidragen ska vara av mer generell karaktär.

Man behöver också på allvar se över de olika skattesatserna mellan olika kommunerna och hur de slår på skatteutjämnningen. Exempelvis Pajala, med mycket hög kommunalskatt kvitterar ut ca 31 000 per invånare i utjämningsystemet, Danderyd är den kommun som betalar in mest. Samtidigt har man en mycket modest kommunalskatt i Danderyd. Ändå kan man inte jämföra den service som erbjuds i Pajala, jämfört med exempelvis de kommuner som finns i välmående områden runt Stockholm. Dessutom vill de rika kommunerna betala in mindre pengar till systemet.

Styrelsen ställer sig bakom denna att-sats.

Att-sats 2 handlar om en progressiv kapitalvinstbeskattning. Generellt kan man beskriva att skatten är 30 % av kapitalvinsten, en vinst som uppstått vid avyttring av tillgångar som exempelvis fastighet eller värdepapper. En progressiv beskattning skulle exempelvis vara, att en bostadsrätt som säljs med en vinst på 2 miljon kronor skulle vinstbeskattas med en högre skatteprocent än för en bostadsrätt som säljs med en vinst på 500 000 kronor. Samma system skulle kunna gälla försäljning av aktier och fonder; ju större vinst desto högre skattesats. Att man måste göra något åt kapitalvinsterna och dess beskattning och alla dess möjligheter att undvika beskattning är helt klart. Men innan man bestämmer procentsatser, områden, hur man kommer åt pengar och tillgångar som placerats utomlands med mera behövs det en omfattande utredning.

Styrelsen ställer sig bakom denna att-sats.

Att-sats 3 handlar om att EU:s frihandelsavtal ska förhindra skatteflykt. Bakgrunden är att det runt om i världen finns en rad olika frihandelsavtal, där ett världsomspännande avtal (WTO) reglerar mycket av den handel som pågår runt om i världen. Inom EU har vi ett gemensamt avtal för alla medlemsländer, som i sin tur används när EU tecknar en lång rad frihandelsavtal med ett stort antal andra länder utanför EU. Poängen med alla dessa avtal är att underlätta handeln mellan länderna, som exempelvis avskaffande av tullar, konkurrenshämmande gynnande av egna företag mm. Men avtalen reglerar inte skattelagstiftningen, vilket i sig vore ett gigantiskt uppdrag. Styrelsen kan därför inte ställa sig bakom denna att-sats.

Att-sats 4 handlar om att införa kännbara sanktioner mot länder som möjliggör skatteflykt. Grundfrågan är då om det är länder som ägnar sig åt skatteflykt eller företag, framförallt företag med världsomspännande verksamhet. Att också ett stort antal rika individer ägnar sig åt skatteflykt ingen hemlighet.

Det vi vet är att det är ytterst ovanligt att specifika länder ägnar sig åt ren skatteflykt. Därför har också EU:s åtgärder inriktats på storföretag som ägnar sig åt att flytta vinster mellan olika länder, allt för att undvika beskattning. 2019 skärptes EU:s hållning mot att beskatta företagens vinster där det är ”billigast”, användande av räntesnurror, överdriva koncernbidrag mm. Iden är att vinsterna ska beskattas där vinsten uppstår, inte på någon kanalö i periferin. På individnivå har det mer handlat om att komma åt banksekretessen och systemet med brevlådeföretag. Styrelsen kan därför inte ställa sig bakom denna att-sats.

Att-sats 5 handlar om att återinföra arvs- och gåvoskatt, framförallt för de allra rikaste. Dessa skatter avskaffades 2005, några år senare också fastighetsskatten, en skatt som ersattes av en kommunal fastighetsavgift.

Att återinföra arvs- och gåvoskatt är ett bra förslag av flera olika skäl. Ett sådant är att det skulle vidga skattebasen, men också att arvs- och gåvoskatt skapar ännu större ekonomiska klyftor i samhället. Ett samband som bland den franske ekonomen Thomas Piketty visat på genom sin forskning. ”Det bästa sättet att bli riktigt rik är först ett rejält arv” (fritt översatt).

Styrelsen ställer sig bakom denna att-sats.

Arbetarekommunens styrelse föreslår till Representantskapet besluta

att anta att-sats 1,2 och 5 som våra egna och sända dem till Distriktsårskonferensen 2021

att skicka att-sats 3 och 4 som enskilda till Distriktsårskonferensen 2021

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta att-sats 1,2 och 5 som våra egna och sända dem till Distriktsårskonferensen 2021

att skicka att-sats 3 och 4 som enskilda till Distriktsårskonferensen 2021

Distriktsstyrelsens svar på motion 17

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla att-sats 1, 2 och 5

att avslå att-sats 3 och 4

Distriktsstyrelsen instämmer i Umeå AK motionsyttrande och delar uppfattningen som Umeå AK har gett på motionärens att-satser. Motionen beskriver på ett förtjänstfullt sätt den samhällsutveckling som Sverige genomgått under de senaste 40-50 åren.

Att kommuner och regioner har goda och likvärdiga förutsättningar är avgörande för att stärka välfärden och motverka klyftor. Kommunerna och regionerna ansvarar för en stor del av den

offentliga verksamheten, såsom skattefinansierade välfärdstjänster inom skola, äldreomsorg och annan socialtjänst, samt hälso- och sjukvård. Samtidigt skiljer sig de ekonomiska förutsättningarna åt mellan enskilda kommuner och regioner. För länets kommuner och region är frågan om det kommunala skatte- och utjämningsystemet och stadsbidrag en viktig fråga utifrån vår övertygelse om att Sverige ska hålla ihop och det är viktigt att resurser fördelas efter behov och förmåga.

Distriktsstyrelsen delar Umeå Arbetarekommuns yttrande över motionens tredje och fjärde uppsats. Skattelagstiftning för medlemsländerna inom EU är idag en nationell kompetens. Detta har Sveriges regering varit tydlig med att det så ska förbi, en ståndpunkt som distriktsstyrelsen delar. Det starkaste argumentet för detta är att beslut i EU-lagstiftning gäller i alla medlemsländer även om en enskild nation motsatt sig detta.

Det pågår ett arbete, såväl inom EU som OECD, att utarbeta riktlinjer för lämpliga mininivåer för att minska skattekonkurrens mellan länder, främst på området företagsbeskattning. Detta tycker distriktsstyrelsen är rätt god väg att gå eftersom hård lagstiftning inom enbart EU är tämligen verkningslös då företag verkar globalt.

18. Jämlikhetslöftet 4

Motionär: SSU Umeå, Umeå Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp D

Socialdemokratiens vision om ett jämlikt samhälle är kärnan i vår ideologi. Det jämlika samhället där alla kan uppnå sina drömmar är så tätt förknippat med de nordiska socialdemokraternas framgångsrika samhällsbygge att det kommit att kallas den nordiska modellen. Genom en solidarisk och jämlik finansiering av en generell välfärd och starka fackförbund blev Sverige världens mest jämlika och konkurrenskraftiga land.

Under 1980-talet vände utvecklingen, sedan dess har klyftorna vuxit i Sverige och omvärlden. I Sverige har klyftorna ökat snabbare än något annat OECD-land de senaste fyrtio åren. Våra samhällen slits isär i en rasande takt. Det är konsekvensen av aktiva politiska beslut. Under denna period har arbetsrätten luckrats upp, fackförbunden försvagats, socialförsäkringssystemet och arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Resultatet blir en negativ lönepress på arbetsmarknaden. Samtidigt har finanssektorn avreglerats, med storföretagen och den rika eliten som vinnare på alla andras bekostnad. På så vis har arbetskraften och skattesystemen konkurrensutsatts globalt när kapital kunnat flöda fritt dit lönerna och skatterna är lägst. I Sverige ökade inkomsterna för den tiondel med störst inkomster med mer än dubbelt så mycket som för alla andra. Den främsta förklaringen är de ökade kapitalinkomsterna hos den mest förmögna procenten svenskar som äger företag och fastigheter. Växande klyftor har byggts in i det rådande ekonomiska systemet. Den generella välfärdens klassutjämnande uppgift har försvagats av privatiseringar och marknadisering. På en privat välfärdsmarknad skapas incitament för fusk och resursallokering dit behoven är som minst men där köpkraften är som störst. Att allmännyttan måste drivas på marknadsmässiga grunder har gett upphov till en bostadsmarknad som förstärker segregationen även inom skolan och sjukvården. Politikens möjligheter att organisera välfärden och öka jämlikheten har steg för steg avskaffats.

Sverige upplever idag flera systembrister som byggts upp under en lång tid av växande klyftor. Bostadsbrist, eftersatt infrastruktur, personal- och kompetensbrist trots hög arbetslöshet hotar Sveriges långsiktiga konkurrenskraft och välfärd. Den ojämlika ansvarsfördelningen i

flyktingmottagandet belastar kommunernas redan ansträngda ekonomi. Tiden det tar för nyanlända att få ett första jobb är mycket längre än perioden kommunerna får statlig ersättning för etableringen. Behoven finns, men köpkraften har koncentrerats hos en liten grupp väldigt förmögna individer som endast investerar i det som kan ge kortsiktig avkastning. Ska trenden brytas krävs en offensiv politik för ökad jämlikhet. Det förutsätter investeringar i det gemensamma, återställd maktbalans på arbetsmarknaden, ekonomisk trygghet för sjuka och arbetsökande. Bostadssegregationen ska byggas bort och skolsegregationen motverkas. Ekonomiska möjligheter till eftergymnasiala studier behöver stärkas. Den lilla kapitalägarelit vars rikedomar ökat lavinartat måste bidra mer till den generella välfärden.

En hög facklig organiseringsgrad är den främsta garanten för god löneutveckling och goda arbetsvillkor. Därför måste trenden med sjunkande anslutningsgrad vändas. De som är nya på arbetsmarknaden måste få kunskap om arbetsmarknadens parter och funktionssätt. Ingen ska behöva välja bort fackligt medlemskap av kostnadsskäl. Sveriges konkurrenskraft och medborgarnas köpkraft förutsätter ekonomisk trygghet i omställning. För individens ekonomiska trygghet och för att motverka att lönenivåer sänks när arbetare blir mer desperata efter en inkomst måste ersättningsnivåerna och taken i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen höjas.

Alldeles för många hamnar i glappet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Den som är arbetslös, eller för sjuk för att jobba, behöver en inkomst för att kunna fokusera på rehabilitering eller deltagande i arbetsmarknadsprogram. De hårda gränserna mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste reformeras bort.

Om dagens utveckling fortsätter kommer de flesta som jobbar endast få omkring hälften av sin lön i pension. Ingen ska bli fattig av sjukdom, arbetslöshet eller ålderdom. Därför måste inbetalningarna till pensionssystemet kraftigt öka. Den allmänna löneavgiften bör fasas ut för att finansiera förstärkningar av socialförsäkringssystemet och höjda pensioner.

Skattesystemet måste bidra till ökad jämlikhet. Höginkomsttagare i välmående rika kommuner har idag låga kommunala skatter. Förmögna kapitalägare betalar platt skatt på kapitalvinster och ingen arvs- eller gåvoskatt. Skatterna på värdepapper som aktier och fastighetstillgångar måste öka om välfärden ska finansieras, ges högre ambitioner och kommunala skatteintäkterna fördelas mer jämlikt. För att förhindra skatteflykt måste EU förstärka arbetet mot skatteflykt genom kraftiga sanktioner mot stater som gör det möjligt för den rika eliten att slippa göra rätt för sig.

För att alla unga ska kunna få samma möjligheter i livet oavsett bakgrund måste skolan bli mer jämlik, bostadssegregationen byggas bort och fler måste ha råd med eftergymnasiala studier. För att flyktingmottagandet som är en nationell angelägenhet inte ska bli en kommunal olägenhet behöver statens ekonomiska åtagande förlängas. Idag är förutsättningarna för barns språkutveckling alltför olika beroende på om barnens föräldrar är nyanlända eller inte. Det är ett problem att barn med ett stort behov av förskolan påbörjar förskoleutbildning senare än andra barn eller i värsta fall inte alls. Förskolan behöver bli obligatorisk från två års ålder och tillgänglig oavsett föräldrarnas ekonomi. Det skulle även gynna de utrikesfödda kvinnor som stannar hemma med sina barn eftersom de då kan delta i verksamheter som stärker språk och integration.

Ett nytt integrerande skolval som förändrar skolors upptagningsområden och antagningskriterier skulle främja elevsammansättningar som gynnar integration. Långsiktigt måste våra städer bli mindre segregerade genom nybyggnation som bidrar till blandade upplåtelseformer och stadsbyggnadsprinciper som ökar sammanhållningen.

Möjligheten till högskolestudier ska inte begränsas av ens ekonomiska situation. Det är särskilt viktigt när det råder kompetensbrist i välfärden. Kraftigt höjda studiebidrag skulle minska social snedrekrytering och få fler att välja välfärdsyrken.

Oavsett din bakgrund, oavsett de sociala och ekonomiska förutsättningarna du får vid födseln, så ska du kunna leva ett gott liv och uppnå dina drömmar. Det har socialdemokratin lyckats åstadkomma förut - det kan vi göra igen. Det är hög tid att socialdemokratin kraftsamlar bakom ett jämlikhetslöfte.

Med stöd av ovanstående yrkar vi:

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik.

att Socialdemokraterna i Västerbotten verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats.

Umeå arbetarekommuns motionssvar

Vi lever i en tid där vi behöver ställa om till ett hållbart samhälle, som klarar alla de generationer som väntar efter våra. Att skapa bebyggelse i samhället som främjar transportsätt vilka tar lite plats och ger en låg belastning på klimatet är en av dessa omställningar. Blandade funktioner och boendeformer, med mixade upplåtelseformer och olika typer av bostäder, motverkar segregeringseffekter och skapar bättre förutsättningar för jämlikhet och ökad trygghet. I de politiska riktlinjer som antogs av kongressen 2017 har Socialdemokraterna beslutat att både upplåtelse- och boendeformer ska blandas samt att våra samhällen ska planeras klimatmodernt. Utifrån prioriteringen gång-, cykel- och kollektivtrafik ska hållbara färdmedel stimuleras i hela landet, särskilt i städerna där biltrafiken måste minska.

Staten har ekonomiskt ansvar för flyktingmottagandet i form av asylsökande och nyanlända, som ger kommuner och regioner rätt till viss ersättning från staten. Ersättningssystemet idag är svåröverskådligt med ett flertal olika ersättningar, oklara syften, låga ersättningar och oklar fördelning av kostnaden mellan kommun och stat, vilket påverkar kommunernas planeringsmässiga och ekonomiska möjligheter för mottagandet.

Flyktingmottagande ska uppmuntras och premieras i alla kommuner, utan att det upplevs som snedbelastande. Etableringsersättningen är satt till 2 år, vilket kan bli problematiskt då vissa nyanlända fastnar i försörjningsstöd långt mycket längre än så utan att komma ut i jobb. Övriga ersättningar som kommuner kan ansöka om är villkorade till den tiden som de omfattas av etableringsinsatser, det vill säga 2-3 år, då långt ifrån alla nyanlända hunnit bli klara med SFI och etablerat sig på den tiden. En förlängning till 5 år av etableringsersättningen och de övriga bidrag som kommuner kan ansöka om för nyanlända går väl i linje med att det inte ska straffa sig att som kommun ta emot nyanlända och det skulle göra systemet mer rättvist mellan kommuner - och i förlängningen skapa ett bättre mottagande.

Arbetarekommunens styrelse föreslår representantskapet besluta

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid sammanträde 2020-12-17

att anta motionen som vår egen och sända den till Distriktsårskonferensen 2021

Distriktsstyrelsens svar på motion 18

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att bifalla motionen

Distriktsstyrelsen instämmer i Umeå AK motionsyttrande som på ett förtjänstfullt sätt beskriver den samhällsutveckling som vi vill se i vårt län.

19. Jämlikhetslöftet

Motionär: Ebba Nejne, Åsele Arbetarekommun och Harry White, Skellefteå arbetarekommun
DS föredragande: Grupp D

Socialdemokratins vision om ett jämlikt samhälle är kärnan i vår ideologi. Det jämlika samhället där alla kan uppnå sina drömmar är så tätt förknippat med de nordiska socialdemokraternas framgångsrika samhällsbygge att det kommit att kallas den nordiska modellen. Genom en solidarisk och jämlik finansiering av en generell välfärd och starka fackförbund blev Sverige världens mest jämlika och konkurrenskraftiga land.

Under 1980-talet vände utvecklingen, sedan dess har klyftorna vuxit i Sverige och omvärlden. I Sverige har klyftorna ökat snabbare än något annat OECD-land de senaste fyrtio åren. Våra samhällen slits isär i en rasande takt. Det är konsekvensen av aktiva politiska beslut. Under denna period har arbetsrätten luckrats upp, fackförbunden försvagats, socialförsäkringssystemet och arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Resultatet blir en negativ lönepress på arbetsmarknaden.

Samtidigt har finanssektorn avreglerats, med storföretagen och den rika eliten som vinnare på alla andras bekostnad. På så vis har arbetskraften och skattesystemen konkurrensutsatts globalt när kapital kunnat flöda fritt dit lönerna och skatterna är lägst. I Sverige ökade inkomsterna för den tiondel med störst inkomster med mer än dubbelt så mycket som för alla andra. Den främsta förklaringen är de ökade kapitalinkomsterna hos den mest förmögna procenten svenskar som äger företag och fastigheter. Växande klyftor har byggts in i det rådande ekonomiska systemet.

Den generella välfärdens klassutjämnande uppgift har försvagats av privatiseringar och marknadisering. På en privat välfärdsmarknad skapas incitament för fusk och resursallokering dit behoven är som minst men där köpkraften är som störst. Att allmännyttan måste drivas på marknadsmässiga grunder har gett upphov till en bostadsmarknad som förstärker segregationen även inom skolan och sjukvården. Politikens möjligheter att organisera välfärden och öka jämlikheten har steg för steg avskaffats.

Sverige upplever idag flera systembrister som byggts upp under en lång tid av växande klyftor. Bostadsbrist, eftersatt infrastruktur, personal- och kompetensbrist trots hög arbetslöshet hotar Sveriges långsiktiga konkurrenskraft och välfärd. Den ojämlika ansvarsfördelningen i flyktmottagandet belastar kommunernas redan ansträngda ekonomi. Tiden det tar för nyanlända att få ett första jobb är mycket längre än perioden kommunerna får statlig ersättning för etableringen. Behoven finns, men köpkraften har koncentrerats hos en liten grupp väldigt förmögna individer som endast investerar i det som kan ge kortsiktig avkastning.

Ska trenden brytas krävs en offensiv politik för ökad jämlikhet. Det förutsätter investeringar i det gemensamma, återställd maktbalans på arbetsmarknaden, ekonomisk trygghet för sjuka och

arbetsökande. Bostadssegregationen ska byggas bort och skolsegregationen motverkas. Ekonomiska möjligheter till eftergymnasiala studier behöver stärkas. Den lilla kapitalägarelit vars rikedomar ökat lavinartat måste bidra mer till den generella välfärden.

En hög facklig organiseringsgrad är den främsta garanten för god löneutveckling och goda arbetsvillkor. Därför måste trenden med sjunkande anslutningsgrad vändas. De som är nya på arbetsmarknaden måste få kunskap om arbetsmarknadens parter och funktionssätt. Ingen ska behöva välja bort fackligt medlemskap av kostnadsskäl.

Sveriges konkurrenskraft och medborgarnas köpkraft förutsätter ekonomisk trygghet i omställning. För individens ekonomiska trygghet och för att motverka att lönenivåer sänks när arbetare blir mer desperata efter en inkomst måste ersättningsnivåerna och taken i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen höjas.

Alldeles för många hamnar i glappet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Den som är arbetslös, eller för sjuk för att jobba, behöver en inkomst för att kunna fokusera på rehabilitering eller deltagande i arbetsmarknadsprogram. De hårda gränserna mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste reformeras bort.

Om dagens utveckling fortsätter kommer de flesta som jobbar endast få omkring hälften av sin lön i pension. Ingen ska bli fattig av sjukdom, arbetslöshet eller ålderdom. Därför måste inbetalningarna till pensionssystemet kraftigt öka. Den allmänna löneavgiften bör fasas ut för att finansiera förstärkningar av socialförsäkringssystemet och höjda pensioner.

Skattesystemet måste bidra till ökad jämlikhet. Höginkomsttagare i välmående rika kommuner har idag låga kommunala skatter. Förmögna kapitalägare betalar platt skatt på kapitalvinster och ingen arvs- eller gåvoskatt. Skatterna på värdepapper som aktier och fastighetstillgångar måste öka om välfärden ska finansieras, ges högre ambitioner och kommunala skatteintäkterna fördelas mer jämlikt. För att förhindra skatteflykt måste EU förstärka arbetet mot skatteflykt genom kraftiga sanktioner mot stater som gör det möjligt för den rika eliten att slippa göra rätt för sig.

För att alla unga ska kunna få samma möjligheter i livet oavsett bakgrund måste skolan bli mer jämlik, bostadssegregationen byggas bort och fler måste ha råd med eftergymnasiala studier. För att flyktingmottagandet som är en nationell angelägenhet inte ska bli en kommunal olägenhet behöver statens ekonomiska åtagande förlängas. Idag är förutsättningarna för barns språkutveckling alltför olika beroende på om barnens föräldrar är nyanlända eller inte. Det är ett problem att barn med ett stort behov av förskolan påbörjar förskoleutbildning senare än andra barn eller i värsta fall inte alls. Förskolan behöver bli obligatorisk från två års ålder och tillgänglig oavsett föräldrarnas ekonomi. Det skulle även gynna de utrikesfödda kvinnor som stannar hemma med sina barn eftersom de då kan delta i verksamheter som stärker språk och integration.

Ett nytt integrerande skolval som förändrar skolors upptagningsområden och antagningskriterier skulle främja elevsammansättningar som gynnar integration. Långsiktigt måste våra städer bli mindre segregerade genom nybyggnation som bidrar till blandade upplåtelseformer och stadsbyggnadsprinciper som ökar sammanhållningen.

Möjligheten till högskolestudier ska inte begränsas av ens ekonomiska situation. Det är särskilt viktigt när det råder kompetensbrist i välfärden. Kraftigt höjda studiebidrag skulle minska social snedrekrytering och få fler att välja välfärdsyrken.

Oavsett din bakgrund, oavsett de sociala och ekonomiska förutsättningarna du får vid födseln, så ska du kunna leva ett gott liv och uppnå dina drömmar. Det har socialdemokratin lyckats åstadkomma förut - det kan vi göra igen. Det är hög tid att socialdemokratin kraftsamlar bakom ett jämlikhetslöfte.

Med stöd av ovanstående yrkar jag:

- att** Socialdemokraterna verkar för höjda pensioner och förbättringar av socialförsäkringssystemet finansierat av en utfasning av den allmänna löneavgiften.
- att** Socialdemokraterna verkar för att alla gymnasieelever ska ha rätt till information om arbetsmarknaden från parterna, att alla arbetstagare ska ha rätt till facklig introduktion under arbetstid på nya arbetsplatser och full avdragsrätt på facklig medlemsavgift.
- att** Socialdemokraterna verkar för en utredning om Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans organisering för att sjuka och arbetslösa inte ska drabbas av glapp mellan myndigheternas ansvarsområden.
- att** Socialdemokraterna verkar för en höjning av ersättningsnivåer och tak i arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen till 90% av förvärvsinkomsten för 80% av löntagarna.
- att** Socialdemokraterna verkar för att utreda det kommunala skatte- och utjämningsystemet och statsbidragen, för ett mer jämlikt skatteuttag och en jämlik fördelning efter behov över hela landet.
- att** Socialdemokraterna verkar för införandet av progressiv kapitalvinstbeskattning.
- att** Socialdemokraterna verkar för att EU:s frihandelsavtal förhindrar skatteflykt.
- att** Socialdemokraterna verkar för att EU inför kännbara sanktioner mot länder som möjliggör skatteflykt.
- att** Socialdemokraterna verkar för införandet en arvs- och gåvoskatt riktad mot de individerna med störst kapitaltillgångar.
- att** Socialdemokraterna verkar för att genom förändrade upptagningsområden och urvalskriterier skapa en blandad elevsammansättning på skolor.
- att** Socialdemokraterna verkar för att kraftigt höja studiebidragen till nivåer som går att leva på för dem som studerar på yrkes- och högskoleutbildningar inom bristyrken.
- att** Socialdemokraterna verkar för att alla kommuner har en bostadsplanering bestående av blandade upplåtelseformer och bebyggelse som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik.
- att** Socialdemokraterna verkar för att staten kompenserar kommuner för kostnader

kopplat till flyktingmottagande under de fem första åren efter att uppehållstillstånd beviljats.

att Socialdemokraterna verkar för avgiftsfri och obligatorisk förskola från två års ålder.

att motionen antas som sin egen.

att motionen skickas till partidistriktets årskongress.

att motionen skickas till Socialdemokraternas ordinarie partikongress 2021.

Harry White
Bureå S-förening
2020-02-24
Skellefteå

Åsele, 16 november 2020
Ebba Nejne, SSU ÅDV

Motionssvar Skellefteå arbetarekommun

Skellefteå arbetarekommun avslår motionen och skickar den som sin egen till Distriktskongressen på grund av att styrelsen ej har hunnit behandla motionen.

Skellefteå Arbetarekommun
20-12-07

Motionssvar Åsele arbetarekommun

Åsele arbetarekommun skickar den som enskild

Distriktsstyrelsens svar på motion 19

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att motionen är behandlad i motionerna jämlikhetslöftet 1, 2, 3 och 4

Då denna motion innehåller 14 att satser blir den väldigt svår att hantera och då samma att satser återfinns i motionerna Jämlikhetslöftet 1, 2, 3 och 4 föreslår distriktsstyrelsen att den får anses behandlad i motionerna Jämlikhetslöftet 1-4.

20. Uppföljning av bifallna motioner

Motionär: Skellefteå S-kvinnor, Skellefteå Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp E

På distriktskongressen behandlas ett stort antal motioner. Det är svårt för motionären, och andra, att hänga med och hitta information kring vad som hänt kring en specifik motion som bifallits och därmed följa med i arbetet kring denna.

I dagsläget presenterar så som vi förstår det Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt en upp-följning av föregående årskongressmotioner i verksamhetsberättelse där det redogörs för huruvida motion och utlåtande skickats vidare till berörda parter. Ingen information om hur motionen jobbas med eller vilka grepp man tagit i hanteringen av den finns dock att finna.

S-kvinnoförbundet har på varje kongress en specifik punkt på dagordningen som kallas ”uppföljning av bifallna motioner från kongress *föregående kongress*” där varje bifallen motion, och hur den hanterats/jobbas med presenteras i tabellform. Denna presenteras också under följande år på förbundets hemsida; upplägget finns att se på www.s-kvinnor.se under meny och kongress.

Det hela gör det väldigt enkelt för både motionärer, kongressombud och övriga medlemmar/motionerande förening att se vilken följd/verkan en specifik motion fått samt hur det jobbas med den.

Då vi finner detta både är föredömligt, och otroligt givande för inte minst motionär men också andra intresserade så föreslår vi distriktskongressen besluta

att införa en stående punkt på distriktskongressen för presentation av uppföljning av bifallna motioner från föregående år.

Motionen antagen på Skellefteå S-kvinnors medlemsmöte 201029

Skellefteå arbetarekommuns motionssvar

Arbetarekommunens styrelse tackar för en bra motion och ställer sig bakom motionen i sin helhet.

Motionen bifalls, antas som vår egen och sänds vidare till Distriktskongressen 2021
Skellefteå AK styrelse 20-11-09

Distriktsstyrelsens svar på motion 20

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

Vid varje distriktskongress så presenteras alla bifallna och besvarade motioner från föregående år i verksamhetsberättelsen. Det är svårt att skriftligt redovisa hur arbetet med motionerna har gjorts. Styrelsens förslag är att vi även fortsättningsvis redovisar på detta sätt, men uppmaningen är att ombud på distriktskongressen ställer frågor om motionerna så att styrelsen kan muntligt redovisa vad som hänt med specifika motioner.

Distriktsstyrelsen har som arbetssätt att vid sista mötet för året så går vi igenom alla motioner och har en uppföljning kring dessa om vad som gjorts i dess anda under året. Vi ser gärna också att arbetarekommuner och s-föreningar bjuder in ledamöter från styrelsen för en dialog och diskussion om vad som hänt med motioner man skickat in.

21. Uppföljning av bifallna motioner

Motionär: Susanne Bygdén, Vännäs Arbetarekommun
DS föredragande: Grupp E

Jag har under min tid i Socialdemokraterna fått vara med vid flera distriktskongresser och jag ser varje år fram emot att få läsa de inskickade motionerna. Vi i Vännäs har skickat in en del genom åren. Men vad händer efter DÅK? Hinner man med alla bifallna motioner och var presenteras det? Ett år fick vi veta att vår motion som blivit bifallen hade blivit presenterad för riksdagen. Det var ju goda nyheter, men alla andra motioner? Har vi fått gehör? Har vi med våra motioner påverkat politiken? Jag saknar uppföljning och hittar ingen information någonstans. Det är av intresse att kunna följa upp vad som händer, inte bara egna motioner utan även andra bifallna motioner.

Jag yrkar att distriktsårskongressen beslutar

att uppdra till distriktsstyrelsen att arbeta för att få fram ett bra sätt för återkoppling på bifallna motioner.

att ta motionen som sin egen och skicka den vidare till distriktskongressen

Susanne Bygdén
Vännäsby S-förening

Vännäs arbetarekommuns motionssvar

Vännäs arbetarekommuns styrelse ställer sig bakom motionen och föreslår att distriktskongressen bifaller den. AK-styrelsen påminner om den motion i samma anda som bifölls 2019 om kommunikation och ökad transparens mellan distriktet och arbetarekommunerna.

Distriktsstyrelsens svar på motion 21

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

Vid varje distriktskongress så presenteras alla bifallna och besvarade motioner från föregående år i verksamhetsberättelsen. Det är svårt att skriftligt redovisa hur arbetet med motionerna har gjorts. Styrelsens förslag är att vi även fortsättningsvis redovisar på detta sätt, men uppmaningen är att ombud på distriktskongressen ställer frågor om motionerna så att styrelsen kan muntligt redovisa vad som hänt med specifika motioner.

Distriktsstyrelsen har som arbetssätt att vid sista mötet för året så går vi igenom alla motioner och har en uppföljning kring dessa om vad som gjorts i dess anda under året. Vi ser gärna också att arbetarekommuner och s-föreningar bjuder in ledamöter från styrelsen för en dialog och diskussion om vad som hänt med motioner man skickat in.

22. Omlottsval av styrelseledamöter

Motionär: Skellefteå S-kvinnor, Skellefteå Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp E

I nomineringsunderlagen för val som ska förrättas till distriktsstyrelsen framgår att alla ledamöter i styrelsen väljs på ett år. Det innebär att hela styrelsen väljs om vid varje distriktskongress.

Vi ser en fara i detta då hela styrelsen riskerar att väljas om helt ny vid samma tillfälle. Det är viktigt att organisationen ser till att så inte kan ske. Växelvis avgång av styrelseledamöter säkerställer en viktig kontinuitet i styrelsearbetet.

Med bakgrund i detta föreslår vi Västerbottens socialdemokratiska distriktskongress besluta

- att ledamöter i Västerbottens socialdemokratiska distrikts AU väljs omlott på vardera två år med lika fördelning
- att övriga ledamöter i Västerbottens socialdemokratiska distriktsstyrelse hädanefter väljs omlott på vardera två år med lika fördelning
- att Uppdrag till Västerbottens socialdemokratiska distriktsstyrelse att ta fram ett förslag på hur detta organiseras med start från och med 2022 års kongress

Motionen antagen att skickas till 2021 års distriktskongress vid Skellefteå S-kvinnors medlemsmöte 201029

Skellefteå arbetarekommuns motionssvar

Styrelsen delar motionärens farhågor och kan inte finna någon orsak till varför distriktet bara väljer på 1 år.

Motionen bifalls, antas som vår egen och sänds vidare till Distriktskongressen 2021 Skellefteå AK styrelse 20-11-09

Distriktsstyrelsens svar på motion 22

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

I stadgarna framgår att för arbetarkommunernas styrelse är det stadgereglerat enligt den princip som motionären föreslår för distriktsstyrelsen. I stadgarna för distriktsstyrelsen är det inte stadgereglerat på samma sätt.

Det som regleras i dagens stadgar är att distriktsstyrelsen ska bestå av minst sju ledamöter. För dessa kan suppleanter utses. Ordföranden väljs särskilt. Inom styrelsen kan verkställande utskott utses. Om distriktskongressen så beslutar kan verkställande utskottet väljas separat. Studieorganisatör och facklig ledare ska utses i distriktet och ska ingå i distriktsstyrelsen.

I Västerbottens partidistrikt har vi sedan ett antal år ett större antal ordinarie ledamöter och inga ersättare. Därutöver har vi en del adjungeringar som styrelsen beslutar om vid dess första möte.

Partidistriktet genomförde förändringen i akt och mening att ständigt motivera en hög närvaro, vilket val av samtliga ledamöter varje år också gör.

Men. Det står enligt distriktsstyrelsen valberedningen fritt att föreslå en förändring i enlighet med vad motionären föreslår, som sedan en distriktskongress kan ta ställning till.

23. Upprättande av studiefond

Motionär: Skellefteå S-kvinnor, Skellefteå Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp E

Under förra året blev en av våra medlemmar antagen till ett utbildningsprogram som heter YGAP. YGAP står för Youth globalisation awareness program och arrangeras av IFWEA, International federation of workers' educations associations, i samarbete med ABF

Programmet är upplagt så att de som vill delta samt är engagerad i någon av ABFs medlemsorganisationer kan ansöka om att delta i den svenska delegationen. Ett fåtal deltagare som de bedömer har förutsättningar att ge något tillbaka till den svenska rörelsen genom sitt engagemang i sina organisationer antas. ABF subventionerar delar av deltagaravgiften, men tanken är att deltagarna själva arbetar för resterande del av finansiering genom de arbetarrörelseorganisationer där de är aktiva alternativt genom aktuella fonder/stipendier.

Tanken med just det här programmet är att öka medvetenheten om internationella samarbeten samt globala problem och möjligheter, för att stärka vår rörelse både nationellt och internationellt.

Vår medlem ansökte om finansiering till alla fyra arbetarrörelseorganisationer där hon är aktiv, däribland Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt. Ingen av dem var villiga att bidra för att ge henne möjligheten att delta i detta program.

Vår medlem hade tur. Hon lever själv och har ett relativt välbetalt jobb. Hon kunde därför välja att jobba hela sommaren och ta semester för att åka på den här utbildningen istället. Som tur var så subventionerades för henne hela deltagaravgiften då ingen av de aktuella arbetarrörelseorganisationerna ville bidra, annars hade det inte varit möjligt att delta i programmet.

Vi ställer oss frågande till om det är sådana förutsättningar som ska behövas för att fortbilda sig inom rörelsen. I vår rörelse råder det inte brist på förutsättningar i dagsläget.

I en tid som den här när opinionen svänger och hela arbetarrörelsen sakta försvagas måste vi definitivt vara försiktiga med våra tillgångar och prioritera vart och på vad vi satsar.

Studier är inte ett av de områden som vi kan bortprioritera, i synnerhet inte studier som riktar sig mot att öka medvetenhet om solidaritetens betydelse för ett bättre samhälle och en bättre värld. Tvärtom är det där vi måste satsa. Vi vill sträcka oss så långt till att påstå att det är den del som är absolut viktigast att prioritera, och ett av de områden vår rörelse bör arbeta aktivt för att stärka.

Hela vår rörelse lider av ett fallande engagemang och det blir svårare och svårare att motivera människor att vara en del i att hålla vår gemensamma kamp levande. Det är direkt kopplat till den försvagning av rörelsen som pågår. Jag menar att medvetandegörande (dvs studier) därmed är helt avgörande för vår rörelses fort- och överlevnad.

Av den anledningen föreslår vi distriktsårskongressen besluta;

att det i Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt upprättas en fond för studier där medlemmar efter ansökan utifrån vissa kriterier kan tilldelas medel för studien satsar anordnade inom rörelsen

att Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt jobbar aktivt för ett ökat deltagande i studier kopplade till rörelsen.

Motionen antagen vid Skellefteå S-kvinnors medlemsmöte 201029

Skellefteå arbetarekommuns motionssvar

Arbetarekommunens styrelse tackar för en bra motion och ställer sig bakom motionen i sin helhet. Motionen bifalls, antas som vår egen och sänds vidare till Distriktskongressen 2021 Skellefteå AK styrelse 20-11-09

Distriktsstyrelsens svar på motion 23

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att avslå att-sats 1

att anse att-sats 2 besvarad

Distriktsstyrelsen har för studieverksamheten beslutat om en studieplan för perioden 2019–2022. Partiets studieorganisation är uppdelad i en Central en regional och en lokal. En del av studieverksamheten handlar om att stödja och samarbeta med arbetarkommuner för att upprätthålla kontinuitet. En annan del består i distriktets egen studieverksamhet, med bland annat ledarskapsutbildningar.

Distriktsstyrelsen har en hög målsättning med studierna och arbetar efter vår beslutade studieplan som utgår från partiets centrala studieplan. Verksamheten ska syfta till att stärka partiorganisationen genom fler aktiva och engagerade medlemmar, samt utveckla vår ledarskapssyn. Det är viktigt att hela kedjan av studier hänger ihop. Från föreningarnas cirklar och arbetarekommunernas medlemsutbildningar till de vidare stegen och den samlade rörelsens spetsutbildningar. Men för att det alls ska finnas krävs värning och att folk söker. Arbetarrörelsen SAP LO och ABF har många intressanta utbildningar. IFWEA, International federation of workers' educations associations, i samarbete med ABF som nämns i motionen är bara en i mängden.

De ekonomiska studieförutsättningarna är oftast uppbyggda så att de medlemmar som deltar i studier deltar med en hög grad av egen ideell insats, där respektive nivå tar kostnaden för utbildning, lokalkostnad, logi och reseersättning och i undantagsfall förlorad arbetsförtjänst.

Syftet med en studiefond är inte ny, men då vi inte har en obegränsad budget skulle det innebära att vi måste flytta pengar från befintlig studieverksamhet för att bekosta enskilda individers utbildning. Det tycker vi inte rimmar med vårt uppdrag. Vi vill hellre erbjuda en bredd av utbildningar till så många som möjligt istället för att hantera en fond till förmån för några få. Distriktsstyrelsen satsar hellre på bredd för många än spets för ett fåtal för att nå så många som möjligt.

Ska Distriktsstyrelsen ta ett utökat ansvar för studier större än i dag kommer det också innebära förändrade ekonomiska förutsättningar för så väl distrikt som arbetarekommuner.

Frågan om att Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt ska jobba aktivt för ett ökat deltagande i studier kopplade till rörelsen, är något vi redan gör, men frågan ska aktualiseras i partidistriktets arbete med en ny studieplan.

24. Fler äldre, men färre i Riksdagen

Motionär: Karin Norlander, Lycksele Arbetarekommun

DS föredragande: Grupp E

Efter valet 2018 representeras 65-plussare av 1 liberal, 2 moderater, 2 sverigedemokrater och 1 kristdemokrat. Socialdemokraterna som Sveriges största politiska parti har inte en enda ledamot över 65 år. Att Centern, Vänstern och Miljöpartiet också saknar 65+ i riksdagen är en klen tröst. S är störst och med hänsyn till sin storlek sämst i klassen.

Att en stor grupp av partiets väljarkår saknas i riksdagen är sorgligt och innebär ett demokratiskt underskott. Skulle de äldre vara representerade i proportion till sin andel av befolkningen så skulle 90 av 349 riksdagsledamöter vara 65-plussare.

Det finns kongressbeslut att 25 % på listorna ska vara yngre än 35 år. Något motsvarande för 65-plussare finns inte. De äldre har blivit osynliggjorda och därigenom tystade. Äldre frågor har överhuvudtaget satts på undantag inom politiken, med förfärande konsekvenser.

Inför valet 2018 gjorde PRO en undersökning som visade att det politiska engagemanget, mätt i antal nominerade, fullkomligen exploderat bland landets pensionärer. Liknande undersökningar har även gjorts av SPF. Pensionärer vill vara med för att påverka och utöva inflytande. Alla spelar inte golf eller bingo, man vill vara en del i samhällsdebatten. Trots det växande engagemanget är det allt färre 65+ och äldre som når hela vägen in till riksdagen. För att ändra på detta gäller det att nominerade äldre placeras på valbar plats.

För vårt parti gäller det att göra det möjligt för äldre att väljas in i riksdagen. Sammansättningen av listorna ska spegla befolkningen och äldre utgör en stor del av densamma. Dessutom är de en stor del av socialdemokratins väljarbas.

Mina yrkanden blir därför följande:

att Lycksele arbetarekommun antar motionen som sin egen och sänder den vidare till den Socialdemokratiska distriktskongressen i Västerbotten 2021.

att Partiet i nomineringsarbetet inför kommande riksdagsval tar innehållet i motionen i beaktande.

att Genom riktlinjer säkerställa att motionens intention får genomslag.

Karin Norlander

Lycksele arbetarekommuns motionssvar

Lycksele Arbetarekommuns styrelse har vid sitt sammanträde 20201202 beslutat föreslå repskapet att antaga motionen som vår egen och skicka den till distriktskongressen 2021.

Lycksele Arbetarekommuns repskap har vid sitt sammanträde 20201209 beslutat att antaga motionen som vår egen och skicka den till distriktskongressen 2021.

Lycksele 2020-12-09
Gunilla Johansson
AK-ordf.

Distriktsstyrelsens svar på motion 24

Med hänvisning till nedanstående föreslår distriktsstyrelsen kongressen

att anse motionen besvarad

Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att det finns en bred samhällsrepresentation av äldre i Sveriges riksdag. Det berör både äldre, yngre, etnicitet, funktionsvariationer, geografi, kön mm. Partidistriktets valberedning i Västerbotten har utifrån detta att förhålla sig till det nomineringsunderlag som inkommer från kommunerna. Valberedningen har också att ta hänsyn till befintliga aktiva ledamöter som gör ett gott arbete i riksdagen. Detta arbete aktualiseras inför varje ny mandatperiod i bla länets valkretskonferenser.

Socialdemokraterna har representation från 26 partidistrikt i riksdagen. Under mandatperioden 2018-2022 har Socialdemokratiska partiet två äldre ledamöter, född -42 och -52. Under innevarande mandatperiod kommer ytterligare några att fylla 65 år.

Nomineringarna och sammansättningar av riksdagslistorna i dessa partidistrikt är suveräna var för sig. Därav kan representationen av äldre sammantaget bli skev i vissa fall under vissa mandatperioder. Att fler äldre representerar riksdagen är en övergripande fråga för socialdemokraternas partikongress och ytterst hur valberedningarnas arbete gemensamt ska vara utformade. I förlängningen behöver alla partier beakta äldres representation i riksdagen för att få ett önskvärt utfall.